EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 162, 1 Şubat '97

Güncel gelişmeler ve devrimci görevler-3

Konuya devam etmeden önce şu günlerde peşpeşe yaşanan iki yeni gelişmeye değinmek, bunlardan biri üzerinde biraz durmak zorundayız. Güncel duruma düzen cephesinden yapılmış iki önemli müdahale olması nedeniyle bu özellikle gereklidir.

Düzen cephesinden yeni çıkışlar

Bunlardan ilki TÜSİAD'ın "demokratikleşme" raporuyla yaptığı çıkıştır. Bu rapor burjuvazinin en etkin kesiminden topluma savrulmuş bir sis bombası işlevi gördü. Susurluk skandalını izleyen gelişmelerin bugünkü düzen ve devlet konusunda bir parça aydınlattığı zihinler bir anda yeniden karıştı. Medyanın da özel gayretiyle, baskının ve zulmün temel dayanağı, siyasal gericiliğin olduğu kadar siyasal çürüme ve kokuşmanın da asıl kaynağı olan egemen sınıf, TÜSİAD şahsında, demokrasi havarisi olarak görülmeye, böyle sunulmaya başlandı.

Bunu izleyen öteki gelişme, "Refah-ordu gerginliği" çerçevesinde gündeme getirilen darbe ya da "müdahale" tartışmalarıdır. Refah Partisi'nin dinsel gericiliğe yeni mevziler kazandırmaya yönelik bazı sembolik çıkışlarını iyi bir fırsat olarak değerlendiren generaller, bu sayede bir kere daha orduyu laikliğin bekçisi ve çağdaş değerlerin tavizsiz savunucusu olarak sunma olanağı buldular. Kısa bir süre önce kurulan Kriz Yönetim Merkezi ile siyasal dizginleri daha dolaysız bir biçimde ele geçirmişlerdi. Bunun hemen ardından ise, Sincan'daki tank gösterisi ile de bu kez siyasal yaşama dolaysız askeri müdahaleyi meşrulaştıran önemli bir adım attılar. Sınıflar mücadelesinin ve toplumsal muhalefetin mevcut durumunda belirgin bir değişim daha uygun gerekçeler sağlamazsa eğer, yeni bir darbe ya da müdahaleyi, bu kez "irticayı önleme" bahanesiyle gündeme getireceklerinin de fiili bir işareti oldu bu.

Son günlerin birbirini kısa aralıklarla izleyen bu iki gelişmesi yüzeysel bir bakışla ele alındığında birbirine zıt yöndeymiş gibi görünüyor. Burjuvazinin etkin ve yönetici çekirdeği "demokratikleşme" isterken, burjuva düzenin bekçisi ordu fiili bir müdahaleye hazırlanıyor! Oysa Türkiye'nin yakın tarihi ışığında irdelemeye çalıştığımız güncel durum çerçevesinde ele alındığında, bu iki çıkış temelde aynı amaca hizmet ediyor ve birbirini tamamlıyor. Daha şimdiden yolaçtığı zihinsel karışıklıklar ve bunun toplumsal muhalefet saflarında yarattığı kargaşa, yapılan çıkışlarla amaçlananın iyi hesap edildiğini gösteriyor. Aynı şekilde bu çıkışlar, burjuvazinin deneyimini ve tüm sıkışmışlığına rağmen manevra yapma kabiliyetini de bir kez daha gözler önüne seriyor.

Susurluk skandalıyla açığa çıkan gerçekleri, ortaya saçılan pisliği, en dar bir çerçevede, çeteler arası çatışmanın dar sınırları içinde yansıtma yoluna giden sermaye medyası, bu sayede kendini açığa çıkan bu pisliklerden soyutlamaya, temize çıkarmaya, geniş kitleler nezdinde bir hayli yıpranmış itibarını onarmaya çalışmıştı. Bir çok ilerici kişi ya da çevre bile "medyanın hakkını vermek gerekir" diyebildiğine göre, bunda önemli bir başarı elde ettiğine kuşku yok. Şimdi ise aynı manevrayı birbirinin zıddıymış gibi görünen girişim ve çıkışlarla

bizzat tekelci burjuvazi ile onun temel vurucu gücü ordu yapıyor.

TÜSİAD'da birleşmiş sanayi kodamanları ve holding patronları egemen burjuva sınıfının en etkin çekirdeğidir. Uluslararası mali sermaye ve emperyalist merkezlerle en sıkı biçimde kaynaşmış bu kaymak tabaka, Türkiye'nin son 25 yıllık tarihinin de gösterdiği gibi, ekonominin ve siyasetin gidişatında her zaman belirleyici bir rol oynamıştır. Ordu, kokuşmuş düzenin temel dayanağı, burjuva sınıf iktidarının asıl vurucu gücü, devlet aygıtının omurgası ve MGK şahsında onun yönetici beynidir. Tekelci sermayenin tam kontrolünde bulunan, devletin organik bir uzantısı olarak çalışan ve bir yalan ve yanıltma makinası olarak iş gören medya ise, düzenin temel propaganda aygıtıdır.

Bunlardan ilki (TÜSİAD şahsında işbirlikçi büyük burjuvazi) Susurluk skandalıyla açığa çıkan pisliğin ve kokuşmuşluğun sosyal kaynağı, ikincisi (MGK ve onun şahsında ordu) devletteki çeteleşmenin beyni ve yönetici gücü, üçüncüsü (medya) ise devletin ve özel savaşın propaganda aygıtı, rejimin tüm kanlı ve kirli işlerinin suç ortağıdır. Ve bugün, toplumu sarsan, geniş emekçi katmanları uyaran Susurluk skandalının ardından, bunlardan ilki demokrasi havarisi, ikincisi laikliğin ve çağdaş değerlerin bekçisi, sonuncusu ise temiz toplum-temiz siyasetin sözcüsü kılığında ortaya çıkıyorlar. Kurulu düzeni ve devleti temsil eden ve ayakta tutan bu üç temel kuvvet, böylece tüm sorumluluktan sıyrılmaya çalışmakla kalmıyorlar, olayların üzerine yürüme kisvesine bürünebiliyorlar. Açıktır ki, bu üç güç odağı, tam da Susurluk skandalının ardından soyundukları bu sahte rollere kitleleri inandırabildikleri ölçüde, düzen ve devlet aklanacak, Susurluk skandalının yolaçtığı tahribat da böylece en aza indirilmiş olacaktır. Tahribat, polis teşkilatının yıpranması, devlet ve siyaset yaşamından bazı çete mensuplarının ayıklanması ya da dışlanması, Özel Time "çeki düzen" verilmesi vb. ile sınırlı kalacaktır. Ve bu kadarı, sürmekte olan çeteler arası savaşın etkin kanadı olan Genelkurmay merkezli çetenin bizzat hedeflediği şeydir. Polisin ayrı bir güç odağı olarak sivrilmesini engellemek, onunla bağlantılı özel örgütlenmeleri kısmen tasfiye ederek geriye kalanını kendi denetimine almak ve nihayet Özel Timi jandarmaya bağlamak, Genelkurmayın gizlenmesine gerek bile duyulmayan hedefleridir.

Fakat genel olarak ele alındığında, düzen ve devlet cephesi, tahribatı en aza indirmenin ötesinde, Susurluk skandalının ortaya çıkardığı bu kendine özgü krizden bir "fırsat" olarak da yararlanmak peşindedir. Medya, resmi burjuva muhalefeti ve asıl olarak da onların gerisindeki güç, tekelci burjuvazinin kendisi, bu krizi düzenin ve devletin imajını yenilemenin gerçek bir "fırsat"ına dönüştürmek çabasındadır. Bizzat TÜSİAD sözcüleri, Türkiye'nin yaşadığı çok yönlü krizin kısa dönemli bir çözümü olmadığını, yapılması gerekenin krizlere alışmak fakat onları yönetmesini bilmek, daha da önemlisi, krizlerden bir "fırsat" olarak yararlanmayı başarmak olduğunu bir çok vesileyle tekrarlamamışlar mıydı?

Şimdilerde bu yapılıyor, bunu amaçlayan oyunlar ve manevralar sergileniyor. Daha önceki bölümlerde andığımız 2. Cumhuriyet tartışmaları, eski bir TÜSİAD başkanı ve büyük bir holding patronu öncülüğünde gündeme getirilen Yeni Demokrasi Hareketi, bu manevraların birer siyasal örneği idiler. Böylece, bir yandan, krizlerin, çözümsüzlüklerin, tıkanmaların, bunların beslediği çürüme ve kokuşmanın, işçi sınıfına, emekçilere ve Kürt halkına yaşatılan zulmün ve sefaletin tarihsel, sınıfsal ve siyasal sorumluluğundan sıyrılmayı amaçlıyorlardı. Öte yandan ise, bütün bu sorunların uyardığı toplumsal muhalefeti ve değişim arayışlarını kendi denetimlerine almayı, usta manevralarla düzen kanalları içinde boğmayı hesaplıyorlardı. (Bu manevraların reformist solun bir kesimi ile Kürt ulusal hareketi saflarında beslediği hayaller ve yarattığı karışıklıklar bilinmektedir.)

Şimdi de aynı şey bu kez Susurluk skandalının ardından yapılıyor. Susurluk skandalı, Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı siyasal çürüme ve kokuşmuşluğunu açığa çıkardı. Devletin bir kontr-gerilla çetesi haline geldiğini, mafyayla, onun yürüttüğü

her türlü pis ve kirli işle içiçe adi bir cinayet şebekesine dönüştüğünü gözler önüne serdi. Düzen cephesinde önemli çatlaklara yol açan, toplumsal muhalefeti ve demokratik özlemleri uyaran bu gelişme, ağırlaşan bir siyasal kriz durumunun ifadesidir. Ve tam böyle bir durumda, bu çeteleşmenin ve kokuşmanın iktisadi temelini ve sosyal dayanağını oluşturan sınıfın en güçlü ve etkin kesimi, bir "demokratikleşme" atağı iddiasıyla ortaya çıkıyor. 12 Mart ve 12 Eylül'deki kanlı askeri faşist rejimlerin arkasındaki temel güç örgütlenmesi olan TÜSİAD, "beklenmedik" bir "demokratikleşme raporu" bombası patlatıyor.

"Beklenmedik" deniliyor ama, yapılan çıkış bizim için hiç de beklenmedik bir şey değil. *Ekim*, TÜSİAD raporunun açıklanmasından daha bir ayı aşkın bir süre önce, "*Güncel Durum ve Devrimci Çizgi*" başlıklı bir başyazı yayınladı. Bu yazının sonuç bölümünde, Susurluk skandalıyla ortaya çıkan yeni durumun güncel alternatifleri aynen şöyle konuluyordu:

"Son gelişmelerin ortaya çıkardığı durumun güncel alternatifleri şunlardır: Ya egemen sınıf bu krizi yıpranmış ve teşhir olmuş devletinin imajını yenilemenin, ona 'temiz siyaset' ve 'hukuk kuralları içinde işleyiş' cilası çekmenin, dahası, bunu kitlelere 'demokratikleşmede yeni bir adım' olarak yutturmanın olanağını bulacaktır. Ya da, bir bütün olarak devrim cephesi, yığınların mevcut tepkilerini ve eylemliliğini en iyi biçimde değerlendirecek, bunu yığın hareketinde yeni bir devrimci atılımın dayanağı olarak kullanacak, böylece devlet ve düzen bünyesinde oluşmuş çatlakları derinleştirmek başarısı gösterecektir.

"Birinci durumda, devlet ve düzen güçlenecek, egemen sınıf yılların kirli ve kanlı icraatlarının yolaçtığı yüklerin ağırlığından ve sorumluluğundan bu 'fırsatı' kullanarak sıyrılma olanağı bulacaktır. İkinci durumda ise, düzenin krizi bu kez devrimci bir kitle hareketi olgusuyla birleşerek yeni boyutlar kazanacaktır. Bunu başaracak bir devrimci kitle mücadelesi, ekonomik haklar ve siyasal özgürlükler alanında bir dizi mevzi elde etmekle kalmayacak, toplumsal ve siyasal soruların devrime dayalı çözüm alternatifi de kitlelerin daha geniş kesimleri içerisinde büyüyen bir destek bulacaktır." (Sayı:159, 15 Aralık 1996)

Türkiye'nin kaderine hükmeden en büyük sermaye kodamanlarının örgütü olan TÜSİAD, "*Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri*" başlıklı raporuyla, düzen cephesinden beklenen çıkışı yapmış oldu. Sermaye medyası bu çıkışı Türkiye'nin gündemine "bomba gibi düşen" beklenmedik bir olay gibi sunarak yaşanan zihinsel kargaşayı katmerleştirmeye çalıştı. Oysa komünistlerin yukarıdaki değerlendirmesi, yapılan çıkışın "beklenen" bir gelişme olduğunu, güncel durumun düzen ve devrim cephesinden birbirine zıt iki temel alternatifinden ilkinin bu olduğunu en açık biçimde ortaya koymaktadır.

"Saygın bir bilim adamı"nın bilimden uzak çalışması

Önce kısaca raporun "teknik" bazı yönlerine değinelim. TÜSİAD raporu "*Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri*" başlığı taşıyor. Medya özel bir gayretle bu raporun "marksist" bir bilim adamı tarafından kaleme alındığını duyurdu. Bundan amaç, elbetteki TÜSİAD'ın girişimine toplumsal muhalefet saflarında daha inandırıcı bir görünüm sağlamaktı. "Ciddi ve saygın bir bilim adamı" olarak da sunulan Prof. Bülent Tanör'ün kendi raporuna yazdığı giriş değerlendirmesi, onun marksist kimlikle uzaktan yakından hiçbir ilgisi olmadığını gösteriyor. Bu değerlendirme burjuva anlamda bile bilimsel bir değer taşımıyor. Zira demokrasi sorunu, tarihsel ve siyasal açıdan, sınıflardan ve sınıflar mücadelesinden tamamen soyutlanmış olarak konuluyor. Türkiye'de demokrasi sorununun niteliği ve kapsamı, toplumsal-siyasal engelleri ile dinamikleri üzerine hiçbir şey söylenmiyor. Bu değerlendirmede demokrasi, sınıflar üstü, tüm toplum için, tüm sınıflar için, genel ve ortak bir sorun ve ihtiyaç olarak konuluyor. "Türkiye'de demokrasiyi güçleştiren tarihsel nedenler"den sözediliyor. Fakat bunların ne olduğu ortaya konulmuyor. "Demokrasi gerçekleştirecek güçler" ifadesi kullanılıyor; demokrasi, "mücadelesi verilebildiği ölçüde

mümkün olabilecektir", deniliyor. Fakat kimdir demokrasi güçleri ve bunlar kime ya da neye karşı mücadele ederek demokrasiye ulaşacaklardır, bu konuda yine tek kelime edilmiyor. Soyut "otoriter aranış"lar ya da "otoriter seçenek"lerden sözediyor. Fakat bunun gerisindeki toplumsal güç ya da mantığa değinilmiyor. Tüm bunlardan kaçınıldığı için de, Türkiye'de demokrasi mücadelesinin baş engeli konumunda bulunun siyasal gericiliğin, onun yoğunlaşmış ve kurumsallaşmış biçimi olan faşizmin temel kaynağını oluşturan tekelci burjuvazi aklanmış oluyor. Yazar, sıra demokrasi sorununun uluslararası boyutuna gelince, bu kez, dünya ölçüsünde gericiliğin, faşizmin ve savaşın kaynağı ve baş destekçisi olan emperyalizmi temize çıkarıyor. Demokrasiye uygun "uluslararası konjonktür"den, "dünyada esen demokrasi rüzgarı"ndan sözediyor. Türkiye'nin Avrupa kapitalizmiyle tam entegrasyonunu demokrasiye giden yol olarak sunuyor. Ve kuşkusuz tüm bunlar, "marksist" kimlikle zaten bir ilgisi olmadığı açıkça görülen yazarın, ne ölçüde "ciddi ve saygın bir bilim adamı" olduğu sorusunu da gündeme getiriyor.

Rapor, yazarının sözleriyle, "bir mevzuat taramasıdır". "Amaç, demokratikleşmeyi engelleyen başlıca hukuk kurallarının ayıklanmasına katkıda bulunmaktır." Demokrasinin önündeki toplumsal ve siyasal engeller açıklıkla saptanmadan, bu engellerin nasıl aşılacağı ortaya konulmadan, bu "hukuksal ayıklama"nın nasıl yapılacağına yazarın herhangi bir yanıtı yok. Oysa hukuk dalında "ciddi bir bilim adamı" olarak, hukukun her zaman siyasetin, siyasal mücadelenin ardından topallayarak geldiğini bilmesi gerekmez miydi?

"Amaç sisteme ve devlete olan güvensizliği gidermek"!

Rapora TÜSİAD Yönetim Kurulu imzasıyla yazılan önsöz, böyle bir çıkışın hangi ihtiyacın ürünü olduğunu yeterli açıklıkta ortaya koyuyor.

Önsöz, TÜSİAD'ın girişimine tarihsel ve ekonomik bir temel göstermek adına sıraladığı aldatıcı ve demagojik açıklamaların ardından, sözü son gelişmelere getiriyor. "Demokratikleşme açılımı"na güncel dayanak olarak sunulan bu son gelişmeler tablosu bile, Türkiye'deki her türlü baskının, zulmün, pisliğin ve sefaletin bu dolaysız sorumlularının "demokratikleşme" üzerine ikiyüzlülüğünü sergilemeye yeter:

"Bu çalışmanın üzerinde son düzeltmeler yapılırken, gazete manşetlerinde, Susurluk skandalıyla ilgili soruşturmaların tamamlandığı, 35 kişinin yargı önüne çıkacağı haberleri yer alıyor. Bir genç kızın, kutsal bildiği değerlerin istismarı yoluyla, kendilerini tarikat şeyhi olarak sunan kişilerce kandırıldığına ilişkin haberler ortalığı kaplamıştır. Özdemir Sabancı'nın ölümünün birinci yıldönümü anılırken, bu hain saldırının faillerinden biri suçunu itiraf ediyor, gazeteci Metin Göktepe'nin gözaltında ölümünün birinci yılı anılıyor, Türk milletinin sevgi ve saygısını kazanmış bir büyük insanın, Vehbi Koç'un mezarını açıp, naaşını çalanların yakalandığı duyuruluyordu." (Önsöz, s.3)

Sistematik bir faşist baskı, terör ve cinayet mekanizması olarak işleyen devletin Susurluk skandalıyla gizlenemez hale gelen sayısız suç yığını orta yerde duruyorken, onlar "Fadime'nin namusu"na, Sabancı'nın ölümüne, Koç'un kemiklerine, yani kendi dertlerine yanıyorlar. Evet, bir de Metin Göktepe cinayetini anıyorlar. Ama bu tabloyu bozmuyor, tersine, tamamlıyor. Zira son bir yıldır bu olay, cumhurbaşkanından parlamento muhalefetine, TÜSİAD oligarklarından kirli savaş medyasına kadar tüm düzen kuvvetlerinin ikiyüzlü bir demokratlık ve duyarlılık taslama vesilesi halini almış bulunuyor. Metin Göktepe'ye timsah gözyaşları döküyorlar ve böylece binlerce cinayetin, yüzlerce kaybın, infazın, işkencede öldürmenin sorumluluğundan kendilerini sıyırmış oluyorlar.

Fakat tabloyu resmederken kendi derdine yansa da, TÜSİAD'ın derdi gerçekte başkadır. Onlar Susurluk skandalıyla açığa çıkan pisliğin toplumda yarattığı büyük sarsıntıdan rahatsızlar. Nitekim bunun bilinci içindeki önsöz, sonunda saadede geliyor: "Bütün bu olup bitenler demokrasi, insan hakları, temiz siyaset-temiz yönetim adına,

insanlık adına utanç verici bir manzara oluşturuyor" (Önsöz, s.3).

Onyıllardan beridir sınırsız baskının, zulmün, her türlü çürümüşlük ve kokuşmuşluğun temel sınıfsal dayanağını oluşturanlar, pisliğin ortalara dökülmesinin oluşturduğu iğrenç manzarayı "utanç verici" bularak dolaysız siyasal sorumluluktan sıyrılmaya çalışıyorlar. Sanki bütün bunlar, onların düzenini ayakta tutmak, onların ihtiyaç duyduğu iktisadi ve sosyal politikaları engelsizce uygulamak için değilmiş gibi davranıyorlar. Sanki Susurluk'ta açığa çıkan devlet gerçeği, bizzat önayak oldukları 12 Mart ve 12 Eylül askeri-faşist darbeleriyle tahkim edilen, bugünkü sonuçları doğuracak bir yasal ve kurumsal yapıya kavuşturulan aynı devlet değilmiş gibi davranıyorlar. Sanki Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaş bunların sömürgeci sınıf egemenliğinin devamı için değilmiş... Sanki '90'lı yıllarda tırmandırılan devlet terörü, yeni baskı ve yasaklar, gösterilere, direnişlere, grevlere yöneltilen vahşi polis-jandarma saldırıları, tüm topluma egemen kılınmaya çalışılan korku ve terör atmosferi, İMF reçetelerini, 6 Nisan paketlerini, özelleştirme uygulamalarını, toplu tensikatları, düşük ücretleri, sömürüyü ve sefaleti katmerleştiren tüm bu iktisadi ve sosyal politikaları, engelsizce uygulamak için değilmiş... Ve sanki devletteki çürüme, kokuşma, mafyalaşma, bir kontr-gerilla aygıtı olarak iş görme, tüm bunların en doğal sonucu değilmiş...

Susurluk skandalını izleyen dönemin en temel devrimci görevlerinden birini, egemen sınıfın bu ikiyüzlü manevrasını boşa çıkarmak oluşturuyor. Daha Susurluk skandalı öncesinde, komünistler, "*Çürüyen Düzenin Kokuşmuş Devleti*" gerçeğini başlıklara çıkarmışlardı. Bazı gerçekleri gizlenemez biçimde açığa çıkaran Susurluk skandalının ardından ise, devrimci propaganda ve taktiğin en önemli unsuru ve hedefinin devletteki çeteleşme gerçeği ile egemen sınıf ve kurulu düzen arasındaki bağı kitlelere göstermek, böylece onların öfke ve tepkilerini egemen sınıfın kendisine, onun düzeninin temellerine yöneltmek olduğunu vurgulamışlardı. Hemen Susurluk skandalını izleyen ilk değerlendirmelerimizin birinde, resmi burjuva muhalefetinin, özellikle de medyanın ise, tersi yönde bilinçli ve etkin bir çaba içinde olduğuna dikkat çekilmişti. Resmi muhalefet ile medyanın, çeteler ile devlet arasındaki, devlet ile de egemen sınıf ve kurulu düzen arasındaki bu organik bağı gizlemeye (sorunu "devlete sızmış" bazı çetelere indirgemeye) çalıştıkları olgusuna işaret edilmiş, bu karşı-devrimci taktiği boşa çıkarmanın taşıdığı özel önem vurgulanmıştı.

Sözkonusu değerlendirmede sorunun özü şöyle özetleniyordu:

"Devlet bir siyasal kurumdur, her zaman bir sınıfın egemenlik aracıdır, bu sınıfa dayanır ve bu sınıfın temsil ettiği iktisadi düzen üzerinde yükselir. Bu devletteki çürüme ve kokuşma da, temelde her zaman, dayandığı sınıfın ve onun temsil ettiği iktisadi düzenin politik bir yansımasından başka bir şey değildir. Dolayısıyla, çürüyüp kokuşan, her şeyden önce bir sınıf olarak Türk burjuvazisi, onun sınıf egemenliği, bu egemenliğin temeli olan Türkiye kapitalizmidir. Bunun sonuçları, rejimin yapısında ve işleyişinde, siyasal partilerde, parlamentoda ve nihayet artık gizlenemez biçimde devlet aygıtının kendisinde, en iğrenç biçimde açığa çıkmaktadır. Sözkonusu olan, çürümüş ve kokuşmuş bir düzenin, bu düzenin dayanağı bir sınıfın, çürümüş ve kokuşmuş devletidir." (*Çeteleşen Devletin Kendisidir*, 15 Kasım 1996)

TÜSİAD'ın "demokratikleşme" raporuyla ortaya koyduğu sahte iddianın temel hedeflerinden biri, bu organik bağı gizlemek, örtmek, olayı siyasal alanın kendi iç zaafı olarak göstermektir. Fakat Susurluk'ta açığa çıkan çeteleşmiş-mafyalaşmış devlet gerçeğinin siyasal-sınıfsal sorumluluğundan sıyrılmaya çalışmak, amaçlanan hedeflerden yalnızca biridir. Daha önemli olanı, "utanç verici manzara" sözlerini izleyen şu cümlede saklıdır. "Olan bitenler"in oluşturduğu bu "manzara" karşısında, "toplumun her kesiminde, sistemin şu veya bu parçasına ya da bütününe karşı derin bir güvensizlik oluşmaya başlıyor." Bir sonraki sayfada aynı tespit yineleniyor: "Her gün yeni bir çarpıklığın gözler önüne serildiği bir dönemde, insanlar sistemin şu veya bu

kurumuna, ya da bütününe güvenini kaybederken..." (Önsöz, s.4)

Kurulu düzenin ("sistemin") egemen sınıfı için, onun TÜSİAD'da temsil edilen kaymak tabakası için asıl sorun ve gerçek kaygı işte budur. Toplumun çok değişik kesimlerinde "sistemin şu veya bu parçasına ya da bütününe karşı derin bir güvensizlik" oluşmuşsa eğer, bu sistem için tehlike çanlarının çalması demektir. Bu durumda, tehlikenin önünü almak için acil önlemler (ince manevralar) gereklidir. Baskı, terör ve yasak rejimi burada kendi başına bir çare olmak bir yana, mevcut "derin güvensizlik", tam da bu tür bir rejimin biriktirdiği suç ve pisliğin bir ürünüdür. O halde yapılması gereken "sopa"yı elbetteki elden bırakmadan, bir an önce "havuç"a davranmaktır. Bu "havuç" bugün için somutta "*Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri*" raporuyla yapılan çıkıştan başka bir şey değildir. Amaç, oluşan "derin güvensizliği" bloke etmektir. Değişim isteyen yığınlarda, "sistemin kendi kendini eleştirebilme, kendi çözümünü üretebilme" (s.4) yeteneği konusunda yanılsamalar yaratmaktır. Amaç, sisteme duyulan bu "derin güvensizliğin" sistemin temellerine yönelmesini engellemektir. Amaç, sisteme olan güvensizliği gidermek, "devlete olan güven"i güçlendirmek, "Türkiye'nin dış dünyadaki (kirli) imajını" yenilemektir. (s.5)

TÜSİAD'ın önsözü bu niyetleri gizlemiyor, uygun bir dille tek tek formüle ediyor.

İktisadi ve sosyal krizi ağırlaşan bir rejim "demokratik açılım" yapabilir mi?

Fakat yine de ortada bir soru var. Düzene duyulan derin güvensizliği gidermek ve bunun besleyeceği devrimci bir halk hareketinin önüne geçmek için bile olsa, egemen burjuvazi ya da onun TÜSİAD'da temsil edilen kesimi, gelinen yerde belli sınırlar içinde bir demokratikleşmeden yana mı tavır koyuyor? TÜSİAD'çı medya, 2. Cumhuriyetçi yazarlar bunu iddia ediyorlar. Liberal solun büyük bir bölümü ve elbette sendika bürokratları böyle olduğunu sanıyorlar ve bu hayalleri işçi hareketine ve kitlelere pompalıyorlar. Bizzat DİSK Genel Başkanı TÜSİAD'ın çıkışını değerlendirirken, son 40 yılın sorumluluğunu egemen sınıfa yükleme lütfunda bulunduktan sonra, arkasından mağrurca ekliyor: "Ama artık deniz bitti beyler! Sermaye toplumsal uzlaşma temelinde bir demokratik düzenin durumdan çıkış için tek çare olduğunu nihayet anladı ve Batı dünyasıyla başka türlü bütünleşemeyeceğini de gördü."

Sol söylem sosuyla bezenmiş bu düşünce, gerçekte TÜSİAD söyleminin bir sol yankısıdır. Bizzat TÜSİAD meseleyi tam da böyle koymaktadır. Buna göre, son 25 yıllık dönemde bizzat TÜSİAD önderliğinde demokrasinin "ekonomik ve sosyal altyapısı" kurulmuş ve geliştirilmiştir. Yeni TÜSİAD başkanına göre, '70'li yıllarda "özel sektör" ve "hür teşebbüs" fikri ve olgusu toplumda yerleştirilmiştir. '80'li yıllar "serbest piyasa ekonomisi"nin tüm boyutlarıyla yerleşmesi için çalışmakla geçmiştir. '95 yılında ise Gümrük Birliği'ne girilerek Batıyla entegrasyonda yeni bir safhaya geçilmiştir. Şimdi ise sıra, toplumsal uzlaşma yoluyla "demokratikleşme"ye gelmiştir. TÜSİAD'ın raporu da, bu tarihsel evrimin varılan aşamadaki karşılığıdır. "Demokratikleşme" adımının tarihsel ve iktisadi temeline dair bu masal, TÜSİAD raporunun önsözünde de yinelenmektedir (s.1-2).

Aynı rapor iddia ediyor ki, "serbest piyasa ekonomisinin uzun dönemli kalıcılığı, ancak, toplumsal uzlaşma için diyalog kanalları olan, mümkün olan en geniş katılımlı çoğulcu demokratik bir siyasal yapı içinde sağlanabilir" (s.5). Serbest piyasa ekonomisi ile çoğulcu demokrasi arasında organik ilişki kuran bu iddia, dünya çapında gerici liberal ideolojik saldırının son yıllardaki en temel argümanı durumundadır. Oysa dünya ölçüsündeki tüm uygulama bunun tersini kanıtlamıştır.

En güncel örnek Güney Kore'dir. Güney Kore'de milyonlarca işçiyi ayağa kaldıran gelişmeler, bu ülkenin OECD üyeliğine kabulünden kısa bir süre sonra (yalnızca bir kaç hafta sonra!) gündeme gelmiştir. Bu üyelik, Kore işçi sınıfının, geçmiş onyılların eski kölelik koşullarında çalıştırılmasını gerektirmektedir. Neden? Çünkü Güney Kore tekellerinin uluslararası rekabette yerlerini

koruyabilmelerinin başka bir yolu yoktur da ondan. İşçi sınıfının bu kölece çalışma koşullarına razı edilebilmesi ise, ancak geçmiş dönemin aşırı baskıcı siyasal ortamı ile mümkündür. (Nitekim askeri rejim döneminde iktisadi ve siyasi hayatı yöneten ve Güney Kore'ye özgü bir MGK olan Ulusal Planlama Ajansı da yeniden gündeme getirilmiştir.) İşte Güney Kore parlamentosu bir baskın oturumla bunu olanaklı kılacak iktisadi ve siyasi önlemler paketini yasalaştırdığı içindir ki Güney Kore işçi sınıfı ayağa kalkmıştır. Serbest piyasanın vahşi koşulları ile uluslararası sermayeye daha sıkı bir entegrasyon, Güney Kore işçilerine "demokratikleşme" getirmek bir yana, '80'li yılların zorlu mücadeleleri içinde kazanılmış haklarının bir çırpıda gaspedilmesine neden olmuştur.

Bu güncel örnek, TÜSİAD'ın "demokratikleşme açılımı"nın içyüzünü ve bunun körüklediği liberaller hayallerin her türlü dayanaktan yoksunluğunu göstermeye yeter. Güney Kore bir yana, bizzat emperyalist metropollerde neo-liberal iktisadi politikalara demokratik ve sosyal kazanımların sistematik gaspı, polis rejimi uygulamalarının günden güne yaygınlaşması eşlik ediyor. Türk burjuvazisinin "Gümrük Birliği" yoluyla güya demokratikleşme ithal edeceği Avrupa'da bugünkü durum budur. Uluslararası rekabette Türk burjuvazisinin tek şansı ucuz işgücü, yani katmerli sömürüdür. Katmerli sömürü ise sınırsız bir asker-polis rejimi demektir. Demokrasi bahşetmek bir yana, her türlü demokratik hak ve taleplerin sınırsız bir terörle bastırılması demektir. Anti-Terör Yasası, İller İdaresi Yasası, Kriz Yönetim Merkezi vb. demektir. Refah gerginliğini bahane ederek tank gösterilerine girişmek, böylece emekçilerin tepesinde darbe tehditi sallandırmak demektir.

TÜSİAD oligarkları buyuruyorlar ki, "daha geniş demokrasi" "Türkiye'de toplumsal uzlaşmanın, siyasal ve ekonomik istikrarın sağlanmasına katkıda bulunacak"tır (önsöz, s.5). Fakat "daha geniş"i bir yana, Türkiye'de demokrasiden eser olmaması, tam da ekonomik ve siyasal istikrarsızlıktan kaynaklanmıyor mu? Bu istikrarsızlığın toplumsal-ekonomik temeli ise tam da iflas etmiş Türkiye kapitalizminin kendisi değil midir? Müzmin ekonomik bulanıma, dağ gibi yığılmış toplumsal sorunlara bir çözümü olmadığı içindir ki, egemen burjuva sınıfı, bu sorunların beslediği toplumsal muhalefeti sistematik bir baskı ve terörle dizginleme yoluna gidiyor. Bu sistematik baskı ve terör olmasa İMF reçeteleri nasıl uygulanacak, özelleştirme saldırısı ve toplu tensikatlar nasıl sürdürülecek, yığınların sömürüyü sınırlandırmaya, ekonomik ve sosyal yaşam koşullarını düzeltmeye yönelik çabaları nasıl dizginlenecek? Gündeminde yeni İMF reçeteleri, özelleştirme saldırısı, yeni tensikatlar, sürekli zamlar, düşük ücret politikaları, eğitime ve sağlığa ayrılan çok sınırlı bütçelerin bile daha da kısılması, özetle gelir uçurumunu derinleştirme ve yeni hak gaspları bulunan bir sınıf, emekçiler yararına demokratik hak ve özgürlüklerin bir parça olsun genişletilmesini düşünebilir mi? Bu eşyanın tabiatına aykırıdır. Zira demokratik hak ve özgürlükler tam da sermaye sınıfının bu saldırılarını sınırlamanın araç ve olanakları demek değil midir? Sermayenin kendi çıkarları hilafına davrandığı görülmüş şey midir?

Kapitalizmin çok yönlü krizinin ağırlaşarak sürdüğü, sermayenin bunun faturasını kitlelere ödetmekten başka ne bir çıkar yolu ne de bir düşüncesi olduğu, ve nihayet, uluslararası sermayenin ucuz, uysal ve örgütsüz bir işçi sınıfı istediği bir ülkede, Türkiye'de, sermayeden, demokrasi bir yana, sınırlı ve aldatıcı bazı demokratik haklar bahşetmesini ummak bile, boş bir hayal olmanın ötesinde, işçi sınıfına ve emekçilere kaba bir ihanet demektir.

Demokratik hak ve özgürlükler, tam da bu sınıfa ve onun emperyalist dayanaklarına karşı mücadele içinde kazanılabilir. Bu mücadeleyi ise yalnızca demokrasiden gerçekten çıkarı olan sınıflar, katmanlar ve kesimler, yani işçi sınıfı, kent ve kır yoksulları ile ezilen Kürt halkı yürütebilir. Ve bu mücadele egemen sınıf iktidarını yıkma perspektifi içinde yürütülmediği sürece, demokrasiyi elde etmek bir yana, az-çok kalıcı demokratik kazanımlar sağlamak da mümkün olamaz. (*Devam edecek*)

EKİM

Son kitle eylemleri ışığında
Kendimize dönük değerlendirmeler

5 Ocak mitingine en ileri düzeyde katılımı gerçekleştirmede gösterdiğimiz çabalar yetersiz ve sınırlı kaldı. Bunun bizi aşan güvenlik gibi nesnel bir takım zorlukları olmakla birlikte, katılımın sınırlılığı asıl olarak bizim kitle ilişkilerimize politik müdahale ve etkilemede zayıf kaldığımızı göstermektedir. Tüm pislikleri açığa çıkan sermaye devletinin kitleler nezdinde iyice teşhir olduğu, ezilen emekçi yığınların düzene olan öfke ve hoşnutsuzluğunun birikip dışarı akma kanalları aradığı bir siyasal sürecin çindeyiz. Devrimci müdahalenin yankı bulabileceği böyle bir konjonktürde kitle çalışması alanında ortaya çıkan bu türden zayıflıklarımızı tahlil etmek ve aşmak durumundayız.

Sınıf devrimcileri öznel iradi rollerini en ileri düzeyde oynamalıdırlar

Sınıf devrimcileri olarak sınıfın nabzını tutabilmeli, ona uygun bir politik müdahalede bulunabilmeliyiz. "Bir çizgi belirlendikten sonra onu yaşama geçirecek olan kadrolar" ise eğer ve müdahale edeceğiniz malzeme buna açık bir duruma gelmişse, devrimci öznenin oynayacağı rolün hayati önemi çok daha açıktır. İşçi-emekçi kitleler yalnızca ekonomik-sendikal talepleri dile getiren şiarları değil, daha ileri politik şiarları sahiplenebilmektedirler. Bunu yaşadığımız son deneyim üzerinden de gördük. Bugün kuşkusuz devrimci politik şiarlar işçi-emekçi kitleler tarafından çok yaygın olarak atılmamaktadır. Fakat bu durum esas olarak devrimci önderlik boşluğuna işaret etmektedir. Bu yönüyle baktığımızda, görev ve sorumluluklarımız daha da ağırlaşmıştır. İşçi kitlelerini sendika bürokrasisi ve reformizmin etkisinden kurtaracak bir devrimci politik etkinlik göstermek, önderlik iddiasının da doğrudan sınandığı bir alan olacaktır. Gelişebilecek bir hareket için öngörülerde bulunmak dönemi geride kalmıştır. Zira bugün gelişme sürecinde olan, fakat gericiliğin ve reformizmin cenderesinde sıkışarak ileriye çıkamayan bir hareketle karşı karşıyayız. Onu mevcut durumdan ileri sıçratma görev ve sorumluluğu ise, tüm devrimci güçlerin, öncelikle de komünistlerin omuzlarındadır.

Küçük-burjuvazinin güçsüzlük ruh halini saflarımızdan söküp atmalıyız

Niteliğin fazlasıyla nicelik üretebileceği bir dönemden geçiyoruz. Bir sıçramayı başarabilmek için koşullar son derece elverişlidir. Bu yönüyle baktığımızda, saflarımızda nicelikten gelen sınırlılığın yer yer güçsüzlük ruh haline yolaçması anlaşılmazdır. Bu aslında devrimci demokrasinin mücadele tarzı ve anlayışının bir biçimde bizim içimizde de yaşandığını gösteriyor. Nicelikten gelen sınırlılık nedeniyle kitleler içinde etkinlik gösterememe kaygısı güçsüzlük ruh haliyle birleşebilmekte, militanlarımız gidip açık alan kortejine eklemlenebilmektedirler. (Açık alanın ayrı bir kortej açması da ayrı bir tartışma konusudur). Hareketimizin eylemlere işçi kortejlerinin içinde katılmayı tercih etmesi tümüyle bilinçli bir politik tercihin sonucudur. Bu belli düzeylerde gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, bazı yoldaşlarımız tersi bir pratik sergileyebilmişlerdir. Bu durumda nicelikten gelen zayıflık etkili olsa da, asıl zayıflık, bu sorunu politik olarak bilince çıkaramamak noktasındadır. İki-üç kişi dahi olunsa, ya tanıdık bir işçi kitlesi üzerinden, ya çalışılan işkoluna bağlı bir sendika kortejine girilerek veya daha başka bir yoll, ama mutlaka işçilerle birlikte olmanın olanakları yaratılmalıdır. Bu yönlü bir çaba içerisine girmek ise kuşkusuz bunun politik anlamını kavramakla mümkündür. Böyle bir kavrayış olmayınca, kolayından kendi kortejimizde yer almak ve orada kendimizi ifade etmek daha çekici olabilmektedir. Bu zayıf ve çarpık algılayışın kırılması büyük bir önem taşımaktadır. Bu hem örgütümüzün mevcut gelişme düzeyinin gerektirdiği

sorumluluktan, fakat daha da önemlisi, sınıf ve kitle hareketinin devrimci politik müdahaleye olan ihtiyaçtan dolayı gereklidir.

Eylemlerde devrimci bir örgüte yaraşır bir disiplinle hareket etmeliyiz

Örgütün aldığı kararlara uymak ve verdiği direktifleri yerine getirmek her militanın sorumluluğudur. Kuşkusuz bu noktada bir tartışma yoktur, olamaz. Fakat pratik süreçlere dönüp bakıldığında, anlaşılması güç bazı disiplinsizlik örnekleriyle yüzyüze gelebiliyoruz. Buna 5 Ocak Ankara eyleminden verilebilecek en göze çarpan örnek ise, kimi yoldaşlarımızın gidip açık alan kortejinde öbeklenmeleridir. Bunun güvenlik açısından getireceği riskleri bir yana bırakalım. Çok daha önemlisi, bu davranışla gösterilen disiplinsizliktir. Örgüt tarafından işçi kortejleri içinde kendimizi ifade edeceğimiz yönünde bir karar alınmıştır. Bu karar tüm birimlere ve tüm yoldaşlarımıza da iletilmiştir. Buna rağmen bu karara uyulmayabilmekte, alışılagelmiş kolaycı tarz sürdürülebilmektedir.

Öte yandan, eylemde daha önce kararlaştırılan işbölümü çerçevesinde hareket etmek durumundayız. Belli yoldaşlarımız eylemin genelini gözlemleyeceklerdir. Belli yoldaşlarımız bulunulan kortejin düzenlenişinden, slogan attırılmasından sorumludurlar. Veya benzeri başka bazı sorumluluklar belirlenmiştir. Böyle bir görev dağılımı yapıldıktan ve alanda uygulanması gereken kurallar belirlendikten sonra, yoldaşlarımıza düşen, örgüt disiplinine uymak ve görevlerini en iyi biçimde yerine getirmektir. Her yoldaşımız eylem alanında etkin bir özne olarak hareket edebilmelidir. Bu, eylemin başından sonuna kadar örgüt disiplinine uygun davranarak, ileri düzeyde bir politik inisiyatif ve etkinlik göstererek, bir işçi kortejinde olmanın sorumluluğuyla hareket ederek, her olanağı bir kazanıma dönüştürmeye çalışarak, sonuçta etkin bir politik güç olarak kendini üretebilmektir.

Tartışmayı somutlayacak olumsuz bir örnekle devam edelim. Eylem alanlarında her isteyen kendi kafasına göre hareket ederse, orada hedeflediğimiz düzeyde bir politik etkinlik göstermemiz de mümkün olmayacaktır. Bulunduğumuz kortejde, kortejin düzenlenişinden slogan attırılmasına kadar sorumluluk ve insiyatif belli yoldaşlardayken, uyarılmalarına rağmen, bazı yoldaşların (özellikle genç yoldaşların) bu inisiyatife uymamaları ve bu tutumu sürdürmeleri, bizim orada etkinliğimizi zayıflatan bir rol oynamıştır. Bu yoldaşların bizim disiplinimiz dışında attırmaya çalıştığı sloganlara işçiler çoğu durumda sahiplenmemişlerdir. Asıl inisiyatif doğrultusunda gösterilen etkinlikte ise işçilerle ileri düzeyde bir bütünleşme yaşanmış, işçiler attırdığımız tüm temel politik sloganlarımızı sahiplenmişlerdir. Eylemlerde kafamıza göre ve içimizden gelen herhangi bir sloganı atmak değildir yapmamız gereken. Sınıfın nabzını tutacak, sendika bürokrasisinin ve reformizmin etkinliğini kıracak tarz yakalanabilmelidir. Örneğin genelin attığı "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganını, ardından "İşçilerin birliği halkların kardeşliği!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!", "Kahrolsun özel tim, kontr-gerilla!" vb. sloganlarını attırmamız, işçilerin sorunu daha ileri düzeyde sahiplenmelerini getirmiştir. Bu yalnızca bir örnektir.

Sınıf devrimciliği elbette işçilerle yanyana yürümekle sınırlı bir darlık içinde anlaşılmamalıdır. Bu kadarını devrimci demokrat hareketler de başarabiliyorlar. Dahası, kendi dar örgüt sloganlarını sınıfa dayatmak hiç değildir. Önemli olan dikkatli ve esnek bir tutumla sınıftaki politikleşme dinamiklerini açığa çıkarmak ve sermaye düzeninin temellerine yöneltebilmektir. "Tek yol devrim, kurtuluş sosyalizm!" sloganını döne döne atmak, kulağımıza hoş gelebilir belki. Ama bu slogan bir çok durumda çok fazla etkili olmayabiliyor da. Oysa, örneğin, "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!", "Kahrolsun sermaye iktidarı!", "Sermaye mezara işçiler iktidara" sloganları kolayca etkili olabiliyor. Burada anlatılmak istenilen doğru anlaşılmalıdır. Bizim işçilerin geri bilincine hitap etmek gibi bir sorunumuz elbette olamaz. Biz temel propaganda sloganlarımızı kullanmaktan geri duramayız. Fakat işçilerin verili bilincini sınıf bilincine sıçratacak tarzı da iyi tutturmak zorundayız. Bu tarz, en "parlak" sloganların döne döne atılmasından daha etkili

oluyor.

Devrimci ruh ve atılganlığı her alanda sergilemeliyiz

Sınıf devrimcilerini coşturan ve heyecanlandıran dar örgütsel başarılar değil, işçi sınıfını sermaye sınıfına karşı savaştırmak noktasında kazanılan başarılar olmalıdır. Sermaye düzenine karşı sınıfla birlikte ve perspektiflerimiz doğrultusunda öfke ve kinimizi kusmak, bu çizgide sınıfla birleşmeyi başarabilmek, bu yönlü bir çaba ve eylemlilik içerisinde olmak, bizi her zaman diri ve coşkulu kılacaktır. İşkence tezgahlarında ve zindan direnişlerinde başeğmez tutumuyla gelenek yaratmış olan bir hareketin militanlarıyız. Bu devrimci direngenliği alanlara taşımalıyız. Eylem alanlarında, devrimci ruh ve atılganlıkla, devrimci coşku ve kararlılıkla, imkansız gibi görüneni gerçek kılmayı başarabilmeliyiz. Hareketimizin yaratmış olduğu değerler bunun imkanlarını fazlasıyla sunmaktadır.

Devrimci sınıfa yaraşır devrimciler olmak, düzene olan kinimizi ve devrime olan inancımızı sınıfa taşımak, sınıfla birlikte sermaye düzenine karşı savaşmak, yeri geldiğinde de bedel ödemekten kaçınmamak demektir.

F.SERTAÇ

Komünistler eylemde işçilerle omuz omuzaydılar

5 Ocak eyleminde katılımımızın sınırlılığı etkin bir politik müdahale göstermemizi güçleştirse de, mevcut güçlerimiz görev ve sorumluluklarımızın bilinciyle eylemde yerlerini aldılar. Çok doğal olarak bir işçi kortejinde ve işçilerle omuz omuza... Ayrı bir kortej oluşurmak, çok özel durum ve dönemler dışında, sınıf devrimcilerinin tercih edeceği bir tarz olamazdı. Temel amacımız, sınıftaki politikleşme dinamiklerini açığa çıkarmak, ileriye taşıyıp sermaye düzenine yöneltmek olduğuna göre, her alanda sınıfın yanında ama bir adım önünde olmak durumundaydık. Eylemdeki konumlanışımız bu perspektife uygun bir biçimde gerçekleşti. "Sokağa Eyleme Genel Greve-Mutlu Akü İşçileri" imzasıyla hazırladığımız pankartın arkasında Mutlu Akü işçileri dışında Petrol-İş'te örgütlü başka bazı fabrikalardan işçiler de vardı. Mutlu Akü'den en son atılan işçiler arasında yoldaşlarımızın da olması, işçilerle kaynaşmamızı ayrıca kolaylaştırdı. Ankara'ya giderken yolda geliştirdiğimiz ilişkiler eylem anında daha ileri bir düzeye taşındı. Otobüste bir işçinin "niye Ankara'ya gidiyoruz" sorusuyla başlayan tartışma platformu, Kürt sorununun da tartışılmasıyla daha anlamlı oldu. İşçi sınıfının örgütlülük düzeyi, sınıf dayanışması, sistem, devlet, özelleştirme, işsizlik, tensikatlar, Susurluk olayı değinilen diğer konu başlıkları idi. İşçi arkadaşlar tartışmalara gerici ya da olumsuz herhangi bir tepkide bulunmadılar. Tam tersine, ilgiyle dinlediler ve içlerinden tartışmalara katılanlar da oldu. Şarkı, türkü ve marşları birlikte söylememiz, eylemde coşkulu bir biçimde birlikte hareket edeceğimizi gösteriyordu. Gerçekten de genel kitlenin coşkusunun sınırlılığına rağmen bizim kortejimiz coşkulu bir etkinlik gösterdi. Eylem boyunca attırdığımız bütün devrimci sloganları işçiler sahiplendiler.

Devrimci şiarların bulunduğumuz kortejde gür bir şekilde atılması, işçilerin devrimci politika ve şiarları sahiplenmeye açık olduğunu göstermesi açısından anlamlıydı. "Zindanlar yıkılsın, tutsaklara özgürlük!" sloganını bizim atmamızdan bir süre sonra Türk-İş görevlileri de attırmak durumunda kaldılar. Yüzbinlerin içindeki nicel sınırlılığımıza karşın devrimci politik müdahalemizin karşılık bulması, değerlendirmelerimizin doğrulanması bakımından da öğretici olmuştur.

İşçi sınıfının halihazırda devrimci örgütlere karşı mesafeli durduğu bir gerçektir. Ancak fabrika zemininde içeriden yürütülen ısrarlı ve sürekli bir politik çalışma bu mesafenin kapatılmasını kolaylaştırmaktadır.

İç yazışmalardan...

Yeni dönem ve görevlerimiz

(...) Dönem ne dar çevrelere sıkışıp propaganda yapmak, ne de komitelere ve tek tek kişilere laf anlatmak dönemidir. Biz çok açıktır ki "gitgide büyüyecek ve yayılacak olan yeni bir kitle hareketi ile karşı karşıyayız". Bu neyi gerektirir? Bu açıktır ki etkin bir kitle çalışmasını gerektirir. Kitle mücadelesine yönelmeyi, etkili bir kitle ajitasyonu yürütmeyi, kitle hareketini kışkırtmayı, yığınların taleplerini devrimci tarzda formüle etmeyi, onları somut ve popüler şiarlarla dile getirmeyi, kitle hareketine devrimci ve somut hedefler göstermeyi, her türlü saptırıcı çabayı deşifre edip boşa çıkarmayı ve kitle hareketinin doğru yönde gelişmesi için etkin bir çaba içinde olmayı, nihayet cüret edip ona önderlik etme görev ve sorumluluğunu yerine getirmeyi gerektirir.

Dahası, dönem kararlı olma ve hızlı karar verme dönemidir. Dönem atak davranma, savaşçı bir kimlikle ortaya çıkıp inisiyatif koyma ve risk alma dönemidir. Ya ön açıp öne geçeceğiz, ya da gelişen kitle hareketinin gerisinde kalıp geriye düşeceğiz. (...)

Güvenlik sorununun bizim için taşıdığı önem açıktır. Bu konuda özel bir dikkat göstermemiz ve önlemlerimizi almamız gerekiyor. Politik-örgütsel çalışmada uyulması gereken ve günlük olarak uygulanması gereken ilke ve normlara tam bir riayet! Kurallı yaşam düşman saldırısına karşı korunmada önemsenmesi gereken bir önlemdir. Hiçbir biçimde gevşemeksizin bu önlemlere sarılmalı, hatta geliştirmeli ve yetkinleştirmeliyiz. Polise karşı mücadele sanatında ustalaşmalıyız.

Ama tek başına bu hiçbir biçimde yeterli değildir ve asıl çözüm yolu da bu değildir. Bugün bu alandaki zayıflıklarımızın asıl nedeni sınıf ve kitle ilişkileri alanındaki zayıflıktır. Geniş bağlardan yoksunluk, asıl ve çözücü ve koruyucu örtüden yoksunluk demektir. Güvenlik probleminin mahiyetinin değişebilmesi kitleselleşmeye, kitleler içinde erimeye bağlıdır. Kısacası çözüm sınıf ve kitle çalışmasıdır. Güvenlik açısından en zor durumlarda dahi kitlelerle bağ kurmaya, onların içine dalmaya, onlarla örtünmenin değişik yollarını bulmaya çalışmalıyız. Bundan daha çözücü bir önlem yoktur. Yaratıcı yol ve yöntemlere, yaratıcı çalışma biçimlerine başvurarak, ısrarla ve sabırla bunları arayarak geniş kitlelerle buluşmayı başarmalıyız.

Bolşevik partisinin deneyimlerini hatırlayalım. 1905 sonrası Rusya'sında bolşeviklerin nasıl çalıştığını çoğumuz romanlardan okuyoruz. Aranan bolşevik militanlar bazen günde bir kaç kimlik ve pasaport değiştirmek zorunda kalmaktadırlar. Okrana ajanları ve muhbirler ortalıkta cirit atmakta, sürekli bir kollama ve kovalamaca yaşanmaktadır. Buna rağmen onlar işçilerle bağ kurmak için her yola başvururlar. Çünkü sınıf hareketinin yükselme eğilimini tespit etmişlerdir. Bu militanlar kimi kez güvenliği bile hiçe sayarak işçilerin oturduğu izbe barakalara giderler, işçilerle tartışırlar, onlara kararlar aldırıp grev ve direnişler örgütlerler. Okrana ajanlarının kapıları tuttuğu koşullarda yaratıcı önlemler alarak sendikalara girer ve gerekeni yaparlarlar. Sonuç bellidir. İşçileri bolşevikler kazanırlar.

"Eldeki güç ve olanaklar düşünüldüğünde, tüm bunları yapmak mümkün müdür?" biçiminde düşünen yoldaşlarımız vardır. Evet mümkündür! Ama bir koşulla! Gelişen ve daha da gelişecek olan kitle hareketinin taşıdığı ve ortaya çıkaracağı imkanların tam olarak görülebilmesiyle... Bu imkanlar görülebilirse eğer, yalnız kalmayacağımızı göreceğiz. Herşeyden önce karşımızda onbinlerle, hatta yüzbinlerle ifade edilen yığınlar vardır. Yığınların taze güçleri vardır ve bunların sayısı giderek artacaktır. Bugün için onlarla buluşmayı başaramamış olmamız bizi hiçbir biçimde kararsızlığa düşürmemelidir. Geniş yığınlarla birleşmek, onlara önderlik etmek kuşkusuz kolay değildir, ama çok güç de değildir. Yeter ki bunun yaratıcı yol ve yöntemlerini bulalım. Yeter ki bunun ısrarlı bir arayışı içinde olalım. Örneğin kendimizi ayrı bir kortejde yürütme ve ifade etme geleneğinin dışında kalmayı başarabilelim. Yığınlarla birlikte yürümeye, kendimizi onlarla birlikte ifade etmeye yönelelim. Onların istemlerinden yola çıkalım, onların özlem ve taleplerinin popüler ve devrimci tarzda formüle eden şiarlar üretelim. Onlarla birlikte haykıralım. Gelişen kitle hareketi bunun olanaklarını fazlasıyla sunmaktadır. Bakın o zaman nasıl yüzler binlere, binler onbinlere ulaşacaktır. O zaman kazanan biz olacağız.

S. M.

Fabrika çalışması üzerine-2

Temel sorun üç-beş ileri işçiyi kazanmak değil, kitlelerin mücadelesine önderlik etmektir

Sermayenin sınıfa dönük saldırılarının her cephedeh şiddetle yükseltildiği bir dönemden geçiyoruz. Bu koşullarda, sınıf hareketini ileriye çekmede, komünistlerin sınıfın günlük mücadelesinin bütün görünümleri içinde etkin bir tarzda yer almasının önemi bir kat daha artmaktadır.

Genelde sermaye iktidarının, fabrikada ise patronun her türlü kölelik dayatmasına sessizce boyun eğen, "böyle gelmiş böyle gider" mantığıyla yaklaşan, birleşerek, örgütlenerek ve mücadele ederek hakların kazanılabileceğine olan inancını yitiren, kısacası yenilgi ruh hali içinde olan kitleler, devrimci müdahaleye yeterince yanıt vermeyeceklerdir. Bu ruh halinden kurtulmadıkları sürece de düzenin çürütücü etkilerine sonuna kadar açık olacaklardır.

Bu açıdan bakıldığında bugünkü durum nedir? Sermaye iktidarının ve işverenlerin yoğun saldırıları işçi kitlelerini tekrar ve tekrar mücadeleye sevk etmektedir. Fakat örgütsüzlük ve önderlikten yoksunluk nedeniyle çıkış yolu bulunamadığı ölçüde hareket yeniden geriye savrulmaktadır.

Tek tek fabrikalarda bu yenilgi havasını militan sınıf eylemleriyle dağıtmadan, rüzgarın yönünü tersine çevirmeden, siyasal sınıf çalışmasının başarıya ulaşması ve sonuç vermesi çok güçtür. Burada sözkonusu olan, kitle içinden adeta cımbızla çekilen üç ya da beş işçiyi siyasal olarak etkilemeyi ve kazanmayı başarıp başaramamak sorunu değildir. Bu her koşulda başarılabilir. Ama bizim asıl yapmamız gereken bu değildir. Bu noktada, sınıfın ileri kesimlerini sınıfın kitlesine dönük bir siyasal müdahale süreci üzerinden ve bizzat sınıf mücadelesi pratiği içinde ayrıştırarak kazanmanın gerekliliği üzerine yapılan değerlendirmelerimiz hatırlanmalıdır.

Siyasal sınıf-fabrika çalışması, başarısını, kitleleri sınıf mücadelesine seferber etmekle, burada ona yol göstermekle, kitlelerin militan sınıf eylemini örgütlemekle, önderlik konumunu bizzat bu mücadele pratiği içinde kazanmakla, kazanılan bu konumu fabrikada ve kitleler içinde kalıcı siyasal-örgütsel mevzilere dönüştürmekle ortaya koyar. Kitlelerin mücadelesine önderlik etmek! İşte bugün kendisini dayatan ve tok bir iddia ile omuzlanması gereken görev budur.

Fabrika somutunda kitlelerin acil talepleri için günlük mücadelesini örgütleme görevine bu bakışaçısıyla yaklaşmalıyız. Bu mücadelenin ne kendi kazanımları ve ne de yaratacağı devrimci imkanlar küçümsenmelidir. İşçi kitlelerinin dikkatini temel siyasal-toplumsal sorunlara çekmek, yığınların devrimci eylemini yükseltmek, siyasal sınıf mücadelesini örgütlemek, yığınlara gerçek mücadele ve kurtuluş yolunu göstermek bizim başlıca ve sürekli görevimizdir. Ama bu görev, kitlelerin günlük mücadelesinin bütün görünümleri içinde etkin bir tarzda yer almanın ve ona önderlik etmenin ne karşısına konulabilir, ne de ondan bağımsız yerine getirilebilir.

Fabrikadaki özgül sorunlar üzerinden gerçekleştirilecek müdahaleyi temel siyasal-toplumsal sorunlar üzerinden bir müdahaleyle birleştirmemiz, mümkün olduğunca içiçe geçirerek yürütmemiz gerekir. Soruna doğru bir tarzda yaklaşıldığında, kitlelerin günlük mücadelesinin örgütlenmesi, siyasal sorun ve görevler üzerinden müdahaleyi zayıflatıp zorlaştırmayacak, tersine kuvvetlendirip kolaylaştıracaktır. Bunu başardığımızda, kitleleri somut talepler uğruna eyleme seferber etmekle kalmayacağız, eylem sürecinde onlara sabırla ve ısrarla gerçek mücadele ve kurtuluş yolunun ne olduğunu anlatacağız, hareketi bu mecraya çekmeye çalışacağız, mücadelenin ileri çıkardığı unsurları siyasal sınıf savaşımı saflarında örgütleyeceğiz.

Kitleleri şu ya da bu sınıf talebi şu ya da

bu özgül sorun etrafında birleştirerek harekete geçirmek, mücadeleye seferber edip örgütlemek, yığınların devrimci enerjisinin açığa çıkartacağı, yığınların gözünü daha ileri görevlere açacağı, yığınlar üzerindeki siyasal etkimizin yaygınlaşmasına zemin oluşturacağı, sınıfın gerçek öncüleri ile lafazanlarını birbirinden ayırdedeceği vb. için de büyük bir önem taşır. Sınıf kitlelerinin siyasal mücadele yoluna girmesi gerekliliğinin yakıcı öneminin bütünüyle farkındayız. Öyleyse bunun için önce sınıf kitlelerini harekete geçirmeyi, bu hareket içinde etkin ve öncü bir konum kazanmayı başarmamız gerekir. Kitlelerin belirli bir anda hangi ("dar" ve "geri") istemle harekete geçtiği değildir önemli olan. Asil tayin edici olan, hareketin ileriye dönük sunduğu devrimci imkanları eylem süreçleri içinde etkin bir siyasal müdahaleyle ne yönde değerlendirebileceğimizdir.

Kitleler bugünkü bilinç düzeyleriyle neleri yakıcı birer ihtiyaç olarak kavrıyorlarsa, o doğrultudaki talepler etrafında birleşmeye ve mücadele etmeye eğilim göstereceklerdir. Bu durumu anlamamak, hor görmek ya da küçümsemek sınıf mücadelesinin nesnel gerçeklerine olduğu kadar, öznel gerçeklerine de yabancılaşmanın bir ifadesi olur. Kitlelerle bağ kurmayı, kitlelerle eyleme seferber etmeyi, kitleleri siyasal olarak etkilemeyi amaç edinen herkes, kitlelere, onların somut ihtiyaçları ve mücadelenin gerçek koşulları üzerinden yaklaşmak durumundadır. Reformizm ve sendikalizm bunu kendi içinde bir program haline getirir, yığınların düzen içi geri eğilimlerine alkış tutar, hareketin daha ileri gitmesinin önüne barikat örer. Komünistler ise bunu sınıf hareketini ileri çekmenin, siyasal sınıf savaşımını yükseltmenin ve devrimci sınıf önderliğini örgütlemenin bir imkanı olarak değerlendirir.

Demokratik haklar ve siyasal özgürlükler uğruna mücadelenin geniş kitleler nezdinde iş ve ekmek kadar yakıcı bir ihtiyaç haline gelebilmesi, dahası iş ve ekmeği kazanmanın ve korumanın da yegane yolu olarak kitlelerin bu siyasal taleplere sahip çıkabilmesi vb., temelde sınıf hareketine bu yönde yapılacak devrimci önderlik ve müdahale sorunudur. Bu müdahale ise siyasal taleplerin genel bir propagandasıyla başarılamaz. Bu ancak, sınıfın mücadelesinin bütün günlük görünümleri içinde onlarla buluşup güvenlerini kazanarak, böyle bir mücadele içinde onlarla birleşip kaynaşarak, siyasal propaganda-ajitasyon ile acil talepler için mücadele arasındaki bağı doğru bir biçimde kurarak başarılabilir.

Fabrikalarda kitlelerin günlük mücadelesinin yükseltilmesi görevi çerçevesinde fabrika komitelerinin örgütlenmesi de özel bir önem taşır. Fabrika işçi komitelerini örgütleme görevi, sadece sendikal örgütlenmenin mevcut olmadığı fabrikalarla ve sadece bunun örgütlenmesi ya da sendika içi muhalefet amacıyla sınırlı görülmemelidir. Fabrika komiteleri, sendikalı olsun ya da olmasın, fabrikadaki işçi kitlesinin haklarını kazanmak, korumak, geliştirmek için işverenle olduğu kadar gerektiğinde sendika yönetimleriyle de mücadele edecek olan tabana dayalı sınıf örgütlenmeleri olarak görülmelidir.

Başarılı bir fabrika çalışmasının diğer temel ayağı sınıf kitleleri içinde etkin bir siyasal çalışmadır

Burada kitle içinde siyasal çalışmada daha çok kadroların yaşadıkları zorlanma ve bu çerçevede öne çıkan bazı görevler üzerinde duracağız.

Kendimizi başarılı birer ajitatör ve propagandacı olarak yetiştirmeliyiz. Bu açıdan yetkinleşmek, kuşkusuz sınıf ve fabrika çalışmasının pratiği içinde pişerek gerçekleşecektir. Çünkü bunu başarmanın temel koşulu sınıf kitlelerinin her kesimini her yönüyle daha iyi tanıyabilmektir. Bunun ise zihinsel bir faaliyetle, sınıf ve fabrikalar dışından başılabilecek bir iş olmadığı açıktır. Bu konuda bilinçli bir çaba içinde olmazsak, bu alandaki ihtiyaçlarımızı kavrayıp kendimizi sürekli eğitmezsek, sınıf ve fabrikalar içinde uzun yıllar çalışsak da vasat bir düzeyin ötesine gidemeyiz. Kitleler içinde sözü dinlenir ve sözüne güvenilir doğal bir öncü konum kazanamayız.

Bu alanda sorunlarımız kadrolarımız nezdinde en başta kitle çalışmasında ve siyasal müdahalede zayıf ve yetersiz kalmak şeklinde kendisini gösteriyor. Oysa kuşatıcı, sarsıcı ve kesintisiz bir siyasal müdahale başarılı bir fabrika çalışmasının motor gücüdür. Bu

müdahaledeki diğer araçlar, ancak kadrolar kendi tayin edici rollerini oynamayı başardıkları koşullarda işlevlerini yerine getirebilirler.

Sorunun daha somut görünümlerin baktığımızda, örneğin yoldaşlarımız sınıfın özellikle daha geri kesimleriyle sosyal ve politik ilişki kurmakta ve geliştirmekte zorlandığı gözlemlenmektedir.

Diğeri, birebir ilişkiler üzerinden sözlü ajitasyon ve propagandada genel ve yüzeysel kalmak, müdahale ettiğimiz kesimleri yeterince sarsamamak, kuşatamamak sorunudur. Bu zayıflık kendisini, düzenin genel bir teşhiri ve sosyalizmin genel bir propagandası vb. biçiminde ortya koymaktadır.

Bir diğeri, fabrika çalışmasında politik ilgi ve müdahalenin devrimci etkiye doğal olarak daha açık olan Alevi, Kürt ya da devrimci demokrasiden etkilenmiş kesimler üzerinde yoğunlaşmasıdır. Faaliyetin bununla sınırlı kalmasının bir tür kolaycılık eğilimi olduğu açıktır.

Aslında yukarda sıralananların hepsinin de temelinde benzer sorunlar yatmaktadır.

Kitle içinde siyasal müdahalemiz kuşatıcılık (sınıfın çeşitli kesimlerine hitap etmeyi başarması açısından), sarsıcılık (yaratacağı etki ve sonuçlar açısından) ve süreklilik (saman alevi gibi parlayıp sönmemesi, istikrarlı olması açısından) kazandığı ölçüde sonuç alıcı olacaktır. Burada merkezi yayınlar ile diğer merkezi ve yerel (bülten, broşür, bildiri vb.) araçları fabrika çalışmasında etkili birer silah olarak kullanmayı başarmanın önemi ortadadır. Ama kitle çalışması içindeki yoldaşlarımız kendi görevlerini sadece bunların dağıtımını yapmaktan ibaret gördükleri ve siyasal müdahalede pasif ve atıl kaldıkları ölçüde bu araçların daha sonuç alıcı bir kullanımı başarılamaz.

Kadrolar açısından bu alanda öne çıkan görevler nelerdir?

Birincisi; sınıfın her bir kesimini (dahası çalıştığımız fabrikada ilişki kurabildiğimiz tek tek işçiler) etnik-dinsel-kültürel-sosyal-aile yapıları, siyasal eğilimleri, sınıf çıkarları ile bu eğilimler arasındaki çelişkiler, dışa vuran çatışmalar, arayışlar, sınıf mücadelesi eğilimleri vb. üzerinden tanımayı ve devrimci müdahaleyi bunları gözeten bir tarzda hayata geçirmeyi başarabilmeliyiz.

İkincisi; temel ideolojik ve siyasal eğitimimizi sürekli kılmalıyız. Bunun günlük siyasal yaşantımızda, yemek yemek su içmek gibi hayati bir ihtiyaç haline getirmeliyiz. Zaman sorunu genelde bir güçlük olarak karşımıza çıkıyor. Bu güçlüğü siyasal yaşantımızı daha iyi planlama ve disipline etme yolundan zamanımızı daha verimli kullanarak ve yanısıra başka araçları -seminer, eğitim toplantıları vb. -devreye sokarak aşmalıyız. Her bir yoldaşımız kendi işçi çevresini eğitimine önderlik edebilecek temel bir ideolojik-siyasal kavrayış düzeyine ulaşmayı, bu açıdan eksikliklerini gidermeyi yakın bir hedef olarak önüne koymalıdır.

Üçüncüsü; toplumdaki ve sınıf hareketindeki güncel gelişmeleri yakından takip etmeli, siyasal müdahalemizi, çalıştığımız fabrikadaki işçi kitlesinin de gündeminde yer tutan bu olaylar, olgular ve süreçler üzerinden gerçekleştirmeyi başarmalıyız. Fikirlerimizi sade, anlaşılır ve çarpıcı bir şekilde ifade edebilmek, uzun ve sıkıcı söylevler yerine az ve öz konuşmayı öğrenmek zorundayız. Tüm bunlar bir hazırlığı ve donanımı gerektirir ki, bu zamanla doğal bir refleks, kazanılmış bir yetenek haline gelecektir. Ama kalıcı bir başarı ne kendiliğinden ne de baştan savma çabalarla gerçekleşebilir. Yayınlarımızı okurken, günlük basın, radyo ve TV'den gelişmeler üzerine haber ve yorumları izlerken, kafamızı en çok yormamız gereken konu, yarın fabrikamızda, mahallemizde bu gelişmelerin siyasal anlamını işçilere nasıl en etkili tarzda anlatacağımız olmak durumundadır. Güncel siyasal gelişmeler üzerinden işçilerle sohbet-tartışma ortamları yaratmak, sınıf bakışaçısını işçilerin gündemine sokmak ve her renkten gerici burjuva etkilenmeye karşı dünya görüşümüzün işçiler tarafından sahiplenilmesini sağlamak durumundayız. Güncel gelişmeler konusunda bizim düşüncelerimizi ve tutumumuzu öğrenmenin bulunduğumuz fabrikadaki işçiler için özel bir merak ve ilgi konusu haline gelmeye ve giderek daha fazla sempati ve taraftar toplamaya başladığı ölçüde, artık sözkonusu fabrikadaki yoldaşlarımız şahsında hareketimiz siyasal sınıf önderi konumunu kazanmaya başlıyor demektir.

Kitlelere devrimci hareketin dar gündemi

üzerinden bir müdahale tarzı, müdahalenin kapsamını darlaştırıp etkisini sınırlayacaktır. Bu, devrimci hareketin zaman zaman düştüğü bir zaaftır. Fabrika/kitle çalışmasında devrimci müdahaleyi toplumun ve sınıfın gündemindeki yakıcı sorunlar ve güncel siyasal gelişmelerden hareketle gerçekleştirmeyi başarabilmeliyiz. Genel bir devrimci teşhir ve ajitasyonun ötesine geçip, gündemdeki yakıcı sorunlar/acil talepler ile temel siyasal sorunlar arasındaki bağı işçilere göstermek konusunda ustalaşmalıyız.

"Bugünkü siyasal teşhir ve ajitasyon faaliyetinin temel işlevlerinden biri, sermayenin iktisadi saldırısı ile siyasal baskı ve terör politikaları (bu arada Kürdistan'daki kirli savaş) arasındaki bağı açığa çıkarmak, bunu kitleler için açık hale getirmek olmalıdır. Bu, daha genel planda, iktisadi sorunlar ile siyasal sorunlar ve gelişmeler arasındaki dolaysız bağı göstermek olarak da ifade edilebilinir. Bunda başarı gösterilebildiği ölçüde, yığınları genel demokratik-siyasal istemler uğruna mücadeleye çekmek kolaylaşır. Siyasal özgürlükler için mücadele etmediği, siyasal mevziler kazanmadığı sürece, sermayenin ardı arkası kesilmeyen iktisadi saldırılarının da göğüslenemeyeceği her vesile ile işçilere anlatılmalı, siyasal propaganda ve ajitasyon faaliyeti bunu sürekli bir biçimde işlemelidir." (*MK Değerlendirmeleri, EKİM 3. Genel Konferansı/Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler* içinde, s.226)

***

Fabrikadaki işçi kitlesi ya da ilişkilerimiz üzerinde siyasal müdahalemizin etkisini ve sonuçlarını değerlendirmeyi, bu çerçevede yetersizliklerimizi saptayıp üzerine gitmeyi bir alışkanlık haline getirmeliyiz. Sınıfın çeşitli kesimleriyle çeşitli sorunlar üzerine yaptığımız tartışmaları, siyasal deneyimlerimizi daha etkili bir müdahaleye dönük dersler çıkartmak açısından MYO'ya düzenli olarak yazmalıyız. Birim toplantılarımızda siyasal süreçlere ilişkin değerlendirme ve tartışmalara gereken yeri ve önemi vermeliyiz. Hareketimizin bu alandaki birikimini özümsemeliyiz. Tartışmalarımızı bulunduğumuz fabrikada ya da bölgede sınıf kitlelerine pratik müdahalenin güncel pratik ihtiyaçlarına dönük bir tarzda yürütmeliyiz. Belirli bir sorun üzerine görüşlerimizi özlü, çarpıcı, anlaşılır olarak ifade etme, kitlelere hitap etme vb. yeteneklerimizi geliştirmek için bu doğrultuda bilinçli bir çaba içerisine girmeliyiz. Örneğin, dağıtımı yapılamayacak olsa bile, birimdeki yoldaşlarımıza çeşitli konularda bildiriler yazdırmalı ve daha sonra birim toplantılarında bunu bir eğitim aracı olarak kullanmalıyız. Önemli olan bu alandaki tutukluğun ısrarlı bir yüklenmeyle kırılması ve her yoldaşta siyasal bakış ve devrimci müdahalenin bir yaşam tarzı haline gelmeye başlamasıdır. Yetkinleşmek bakımından gerisi fazla zorlanmadan ve şaşırtıcı bir hızla gelecektir.

Fabrika çalışmasında bugüne kadarki deneyimlerimiz şunu göstermektedir. İşçilerle politik ilişki kurmak, fabrikada genel bir politik etki-sempati yaratmak başarılabilmektedir. Kurulan bu ilişkileri geliştirmek, siyasal etkiyi kesintisiz bir müdahaleyle derinleştirmek, yaygınlaştırmak, ileri çıkan unsurları eğitmek, dönüştürmek alanında ise belli bir zorlanma yaşanmaktadır. Yayınlarımızı ve bir takım yerel araçları işçilere ulaştırmakla yetinmemeli, onların bu yayınları okumasını sağlamalıyız. Bunun için yayınlar üzerinden tartışma-eğitim toplantıları örgütlemeli, işçilerin yazılı katkıda bulunmasını, yayınları kendi çevrelerinde dağıtmasını ve maddi olarak desteklemesini sağlamalıyız.

Sınıf kitleleriyle yaygın, çok yönlü ve sağlam ilişkileri kurmayı başarmalıyız

Sınıf kitleleri ile sosyal kaynaşmayı başarmak... Siyasal kimliğimizin yanısıra devrimci kişiliğimizle, günlük yaşantımızla işçilere örnek olmak, güvenlerini kazanmak... İşçilerin değişik kesimleri içinde sözü dinlenir ve yaptığına güvenilir bir öncü konum kazanmak...

Uzun yıllar çeşitli fabrikalarda bilfiil işçilik yapmasına rağmen "işçileşmeyi" başaramayan yoldaşlarımız olduğu gibi, farklı bir sınıf kökeninden gelip de fabrikaya girdikten sonra kısa sürede işçilerle kaynaşmayı, küçük-burjuva düşünce ve davranış biçimlerinin kalıntılarını yaşantısından söküp atmayı başarabilen yoldaşlarımız da vardır. Demek ki bu alanda gerekli olan dönüşümü yaşayabilmek, devrimci siyasal pratiğin yanısıra devrimci bilinç ve

irade sorunudur. Sınıfsal köken ve geçmişin ise bu dönüşümü sadece kolaylaştırıcı ya da zorlaştırıcı bir etkisi olacaktır. Ama bir engel varsa, bunu bilinç ve irade alanında aramak, dönüp kendimizi bu noktada da sorgulamak durumundayız.

Sınıf kitleleriyle sosyal bakımdan kaynaşmak, sınıfı her yönüyle tanımak, onun yaşam alanları içine bütünüyle nüfuz etmek, komünist bir kadro için sınıf kitlelerine devrimci önderlik edebilmeyi başarabilmenin temel bir koşuludur. Lenin bir makalesinde parti içinde ne tür ileri kadrolara gereksinme duyduklarını şöyle ifade ediyordu:

"Bir işçi hayatı sürdüren, onu tümüyle tanıyan, kitlelerin ruhhalini, onların gerçek çabalarını, kitlelerin ihtiyaçlarını her an tartabilen, yanlış idealize etmenin en küçük bir izi bile olmaksızın onların bilinci hakkında yargıya varabilen ve yine şu veya bu önyargının ve eskinin kalıntılarının etkisinin kapsamını ve gücünü ölçebilen, yoldaşça davranışlarıyla ve kitlelerin ihtiyaçlarını özenli bir şekilde karşılama yoluyla onların güvenini kazanabilen yoldaşların komünistlerin saflarından seçilmelerini sağlayacak bir seçim sistemi gereklidir."

Bizler öncelikle bu doğrultuda katetmemiz gereken mesafenin bilincinde olmalıyız. Sınıfı kitabi bilgiler üzerinden ya da genel değerlendirmeler üzerinden tanıma ve kafamızdaki soyut şemalardan hareketle müdahale etme tarzının kalıntılarından bütünüyla arınmalıyız. Sınıfı, kitleleri, gerçek, somut durumuyla tanıyabilmenin, nabız atışlarını elde tutabilmenin, ruh hallerini, eğilimlerini kavrayabilmenin yolu sınıf ve sınıf mücadelesi içinde pişmekten geçer. Tarihsel deneyimlerden olduğu kadar, doğrudan kitlelerden ve sınıf mücadelesinin pratiğinden öğrenerek kendimizi sürekli eğitmemiz gerektiğini bir an bile unutmamalıyız. "O balık ki derya içinde deryadan habersiz!" sözündekine benzer bir durumdan hızla kurtulmalıyız. Örneğin bir yoldaşımız çalışmakta olduğu fabrikadan "buradan iş çıkmaz, bu işçiler adam olmaz" diyerek ayrılıyor ve bir kaç gün sonra aynı işyerinde bizzat işyeri komitesi önderliğinde bir direniş patlak veriyor. Böyle bir durum, sözkonusu yoldaşımızın işçi kitlesiyle bağ kurmada, kitle hareketinin nabzını tutmada, kitle mücadelesinin dinamiklerini kavramada henüz ne kadar deneyimsiz olduğunu, ama bir o kadar da bu deneyimsizliğinin farkında olmadığını gösterir. Hiçbir kendiliğinden direniş durgun gökte çakan ani bir şimşek değildir. Mutlaka dipten dipe biriken ve patlayacağını önceden küçük dalgalarla şu ya da bu şekilde hissettiren bir sürecin sonucudur. Biz fabrikada çalışıp da bunu hiçbir şekilde hissetmiyorsak, bu sadece çalışmamızın yüzeyselliğini değil, aynı zamanda sınıf güdülerimizin zayıflığını da gösterir. İlk kez işçilik yapan bir yoldaş için bu acemilik çoğu zaman kaçınılmaz bir durumdur. Önemli olan bu açıdan katetmemiz gereken mesafenin farkında olmak ve gerçek bir sınıf bilincini, kimliğini ve kişiliğini kazanmak için kendimizi sınıf mücadelesi pratiği içinde sürekli yetkinleştirmektir.

Diğer bazı noktalar

* Fabrika çalışmasında kuşatıcı bir ilişki ve sarsıcı bir müdahale tarzı, kurulan ilişkiler üzerinden sendika, semt, dernek, aile-arkadaş çevrelerine ulaşabilmeyi, günlük yaşantıları içine çok yönlü girebilmeyi gerektirir.

* İlişkilerimizi geliştirmenin bir yolu da işçileri çeşitli siyasal sosyal-kültürel etkinlikler içine çekebilmektir. (Mitingler, gösteriler, sendikalar, dernekler vb.)

* İşçileri işyeri işçi kitlesi üzerinden bu tür etkinliklere taşımak da önemlidir. (Gezi, piknik, grev ve direniş ziyaretleri, sinema, tiyatro vb.)

* Etkilediğimiz ilişkilerin ideolojik-politik eğitim ihtiyaçlarına mutlaka yanıt vermemiz gerekir. (Eğitim ve okuma grupları). Eğitimin ilk döneminde iyi seçilmiş romanların kullanılması önemlidir.

* İleriye çıkan unsurları zaman kaybetmeksizin fabrika çalışmasının unsurları haline getirmek, böyle bir pratik içinde devrimcileştirmek, onları hareketle bütünleştirmek açısından gereklidir.

Fabrika çalışmasında kalıcı başarı ve mevziler inatla, sabırla, emekle, fedakarlıkla ilmik ilmik örülen bir mücadele sürecinin sonunda kazanılacaktır.

Adana'da sınıf ve Kürt hareketi

Adana, coğrafik olarak Kürdistan'la Türkiye'yi birbirine bağlayan, bu nedenle de bir geçiş alanı durumunda bulunan bölgenin üzerine kurulu bir metropol şehirdir. Bu geçiş özelliğinden dolayı iki ayrı dinamiği (Kürt ulusal mücadelesi ve sınıf hareketi) birarada taşımakta, bu iki hareketliliği birlikte kucaklamaktadır. Bunun yanısıra kısmi bir Alevi dinamiğinden sözedilebilse de, hareketlilik temelde bu iki kanaldan yürümekte ve yolunu bulmaktadır. Alevi dinamiği de kendisini bu iki hareketlilik içinde üretmekte, bu nedenle kendi başına bağımsız bir nitelikten yoksun durumdadır. Bu Adana'da sınıf mücadelesinin önemli olumluluklarından biridir. (Kamu emekçi hareketini dışta tutuyoruz).

Türkiye'de 60'lı yıllardan sonra yaşanan kırdan şehire göçten nasibini alan şehirlerin önde gelenlerinden biri de Adana'dır. Adana sanayileşmeyi en erken yaşayan kentlerden biridir aynı zamanda. Bu dönemin ardından, gelişen teknolojiye de bağlı olarak sanayi hızla gelişmiş, binlerce işçinin birarada çalıştığı dev fabrikalar yaygınlaşmıştır. Bugün de hala Adana'da sınıfın asıl toplanma merkezleri durumunda bulunan Çukobirlik, Bossalar, Sasa vb. dev kompleksler bu dönemde kurulmuşlardır. Tam da bu sürecin kendisi Adana'yı erken tarihte bir proleterler yatağı haline getirmiştir. Proleterleşenler ise Kürdistan'dan göç eden Kürt yoksul köylüleri ile Adana'nın küçük ve az topraklı toprak sahipleri ile topraksız köylülerdir. İşverenler de Adana'nın eski toprak sahipleri, klasik ifadesiyle "kodamanları"dır.

Adana sanayisi temelde tekstil sektörü üzerine kuruludur. Diğer illerle kıyaslandığında, tekstil üretiminin yoğunluğu çok daha fazladır. Belli başlı temel fabrikalar hemen tümüyle bu işkolunun ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. '80 öncesinde tekstil sektörünü asıl olarak bu büyük fabrikalar oluştururken, '80 sonrasında bunlara orta ve küçük ölçekli tekstil atölyeleri de dahil olmuştur. Öyle ki bunlar çok sayıda fabrikaya denk düşecek bir üretimi karşılayacak denli yaygınlaşmışlardır. Adana'nın her köşesinde bu atölyelerle karşılaşmak mümkündür. Daha çok genç işçilerin çalıştığı bu atölyler genellikle fason üretim yapmakta, büyük işletmelere bağlı çalışmaktadırlar. Yani kaderleri büyük işletmelerinde ellerindedir bir bakıma.

İnşaat sektörü ise Adana'nın kendine özgü bir başka işkoludur. Azgın bir sömürünün ve ağır çalışma koşullarının hakim olduğu bu alanda işgücünü büyük ölçüde Kürdistan'dan göç etmiş insanlar oluşturuyorlar. İşsizliğin yoğunluğu nedeniyle bir hayli rağbet gören bir sektör durumundadır inşaat işkolu. Deyim yerindeyse bir bakıma insan pazarıdır. Bu işkolu kendine özgü tüm olumsuzluklarına rağmen (sürekliliğinin olmayışı vb.) ciddi bir dinamizmi içinde barındırmaktadır. Kürt kökenli olmaları, insanlıkdışı çalışma koşulları vb. nedenler, bu alandaki işçilerde yaygın bir hoşnutsuzluğu, dahası devlete karşı müthiş bir kini beslemektedir.

Bu işkolunun patronları durumunda olanlar ise mütaahhitlerdir. Adana inşaat sektörünün gelişimine paralel olarak, mütaahhit şehri haline gelmiştir. Mütaahhitler bugün Adana orta burjuvazinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadırlar. İnşaat sektöründeki iğrenç çalışma koşullarının baş sorumluları da bu asalaklardır.

Kürt ulusal hareketinin durumu

Yukarda genel hatlarıyla çizilen Adana'nın ekonomik yapısı ve sınıfsal gelişmişlik düzeyi, taşıdığı kendine özgü dinamikler, bir bakıma onun taşıdığı devrimci potansiyellerine de ışık tutmaktadır. Bu tabloya bakarak Adana için rahatlıkla "devrimin merkezlerinden biri" tespiti yapılabilir.

Adana'nın çok güçlü bir ulusal mücadele

dinamiği taşıdığını belirtmiştik. Bu dinamiğin asıl patlama dönemi ise '90 yılı sonrasıdır. Serhildanlar ve buna benzer militan kitle gösterileri bu patlamanın somut biçimleri olmuştur. '80 sonrasında daha da artan Kürdistan'dan göç olgusu, Adana'yı çok ifade edildiği gibi bir küçük Kürdistan parçacığına çevirmiştir. Daha çok Adana'nın kuzeyine yerleşen Kürt halkı, buradaki yaşam koşulları nedeniyle bütünüyle devletten uzaklaşmıştır. PKK şahsında ulusal hareketin yaptığı, biriken bu kini açığa çıkarmak olmuştur.

'91'lerde başlayan militan kitle gösterileri ve serhildanların hızı '93 yılından itibaren kesilmeye başladı. Bunun tek nedeni, genelde yaşanan reformculaşmaya paralel olarak devrimci militan kitle gösterilerinden artık vazgeçilmiş olması değildir. Bunun yanısıra, hareketliliğin geriye çekilişinde önemli rol oynayan başka bazı faktörler de vardır.

Bunlardan ilki ve en önemlisi gençlik dinamiğinin zayıflamasıdır. Ulusal kurtuluş mücadelesinin asıl yükünü metropollerdeki Kürt gençliği taşıyordu. Militanca hesaplaşmalarda, devletle yaşanan çatışmalarda gençlik hep en ön saflardaydı. Fakat bu genç dinamik savaşın ihtiyaçlarına paralel olarak büyük oranda gerilla ordusuna akıtıldı. Kimi de devletin saldırılarından nasibini alıp cezaevlerine konuldu. Geriye kalanlar ise ulusal harekete karşı daha çok sempatinin ötesine geçmeyen bir yakınlığı yaşıyorlardı. Mücadelenin bu genç militan unsurlarının gidişi, hem nicelik, fakat daha da önemlisi nitelik olarak bu dinamiği bir anlamda erozyona uğrattı.

Hareketliliği kıran bir başka faktör ise devletin bitmek bilmez baskı ve terör uygulamalarıdır. Sistematik işkence ve tutuklamalar, gözaltılar, infazlar vb. saldırıların da ulusal dinamiği yoran, dahası manevi olarak dumura uğratan sonuçları olmuştur.

HADEP üzerinden Kürt kitlesine taşınan reformist politikalar da bu faktörlerden bir başkasıdır.

Bugün Kürt ulusal hareketi kitle desteğini hala büyük oranda korumaktadır. Fakat kitlesi üzerindeki etkisinin derinliği geçmişe göre daha zayıftır. Şu an reformist eğilimin güçlenmesi de bu etkinin zayıflığının somut bir kanıtıdır. Kürt kitlesinin bir bölümünde sorunun devrimci çözümünden yana bir arayış sözkonusudur. Ancak bu arayış bugün için reformist arayışlara göre daha zayıf durumdadır. Reformist Kürt örgütlerinin kitle tabanlarının her geçen gün genişlemesi de bunu göstermektedir.

Toplam gelişme süreçleri üzerinden bakıldığında, bugün için daha farklı bir gelişme beklenemezdi zaten. Reformizmin neden ve nasıl güç kazandığı açıktır. Fakat reformist eğilimin etkisini uzun vadede sürdürmesinin koşulları da mevcut değildir. Zira metropollerdeki Kürt kitlesi ulusal kimliğin yanısıra emekçi sınıf kimliği taşımaktadır. Bu kimlik nedeniyledir ki, Kürt reformizminin, yıllardan beridir düzenle ilişiğini kesmiş bir halkı uzun süre etkisi altında tutabilmesi oldukça güçtür. Devrimci hareketin müdahalesi bu etkinin kırılmasında uzun vadede önemli bir rol oynayacaktır. Güven verici ve kararlı bir devrimci önderlik tarzı ortaya konulduğunda, varolan devrimci eğilimin gelişmesi için uygun bir zemin yakalamanın olanakları fazlasıyla vardır.

Sınıf hareketinin durumu

Adana'da sınıf hareketi ise ulusal mücadelenin bugünkü düzeyiyle kıyaslandığında bile hayli geri bir noktadadır. '91'in ardından yaşanan bir-iki direniş dışında sınıf hareketi henüz politik bir kimlik taşıyan eylemliliklere tanık değildir.

Adana bir proleterler kenti, Türkiye işçi sınıfının ilk oluşum alanlarından biridir. Tam da bundan dolayı, yılların biriktirdiği güçlü sınıf dinamiklerine sahiptir. Potansiyel devrimci olanakları yoğun olan bir metropoldür. Fakat tüm bu olumluluklara rağmen, bu dinamiklere denk düşen bir hareketlilik halihazırda yoktur. Yani hala "sırasını bekleyen kent" olmaya devam ediyor.

İşçi sınıfı hareketliliğinin yoğunlaştığı süreç asıl olarak '91 sonrası dönemi kapsar. Bu dönemden itibaren çeşitli büyük fabrikalarda, o fabrikaların kendi özgül sorunları üzerinden yaşanan eylemlilikler birbirini izleyerek devam etmiştir. Bu birbirini izleme birbirinden etkilenme olgusunu akla getirse de, aslında pek öyle sayılmaz. Çünkü bu eylemliliklerin hemen hemen tümü, barışçıl ve ekonomik taleplerle

sınırlıdır. Bu yüzden de çoğu yenilmiş, geleceğe olumlu sayılabilecek bir gelenek bırakmamışlardır. Yanlızca yaşadıkları sayısız olumsuzluklarla deneyim olma özelliği taşıyorlar.

Bunun tek istisnaları Yurtiçi Kargo direnişi ve Toros Gübre eylemleri oldu. İşçiler bu eylemlerde de maddi bir kazanım elde edemediler. Fakat militan ve kararlı bir mücadelenin önemini bilinçlere taşıdılar. Adana işçi sınıfına tek gerçek kurtuluşun dişe diş bir kavgadan geçtiğini gösterdiler. Fakat bu her iki eylem de kendi sınırlarını aşamadılar ve sonuçta bilinen akibetle karşı karşıya kaldılar.

'91'den bu yana Bossa'lar, Çukobirlik, Sümerbank, belediye işkolunda Ceytaş ve Özçağaç vb. sürekli bir hareketlilik içinde. Toplusözleşme görüşmelerinin tıkanması, ücretlerin ödenmemesi, işten atma saldırıları yaşanan hareketliliğinin asıl nedenleridir. Sermayenin bitmek bilmez saldırıları karşısında sınıf içerisinde huzursuzluk ve buna paralel arayışlar her geçen gün yoğunlaşmakta, kendisini sınırlı tepkilerle de olsa ortaya koymaktadır. Fakat halihazırda sınıftan anlamlı bir karşı koyuş geliştrilebilmiş değildir. Son Çukobirlik süreci bunun en iyi örneğidir. Sermayenin açık saldırıları karşısında işçiler etkin bir karşı koyuş gerçekleştirmeyi başaramamışlardır.

Sermaye sınıfı Adana'da bugün için saldırılarında başarılı olmuş durumdadır. Son 5 yıl içerisinde tüm önemli fabrikalarda (Çukobirlik, Bossa, Sasa, Pilsa vb.) taşeronlaştırma gerçekleştirilmiş, bunun ardından ücretlerde büyük bir düşüş yaşanmıştır. Sendikalar ise her geçen gün bir az daha zayıflamış, sınıf örgütlülükleri adım adım tasfiye edilmiştir.

Devrimci önderlik boşluğunun doldurulamamış olması Adana sınıf hareketinin de en önemli zaafiyetlerinden birisidir. Yaşadığı bugünkü tıkanıklığın diğer nedenleri ise şunlardır:

Birincisi, sendika alt kademe bürokratlarının güçlü etkisidir. Bunların sınıfı yoran taktikleri ve reformist eylem anlayışlarıdır.

İkincisi, güçlü bir öncü işçi kuşağının olmayışıdır. Bugün hareketin önünü tutan öncü işçiler reformizme daha yakın, mücadelenin yüklerini omuzlamaktan ise uzak olan yorgun bir kuşağı temsil ediyorlar. Bunun yanısıra sınıfı ilgilendiren canlı bir politik atmosfer de yok Adana'da. İstanbul'da olduğu gibi burada Kurultay, platform vb. araçlar sözkonusu değil. Bu kuşkusuz sınıf hareketinin düzeyiyle ilgili bir sorundur ve önemlidir.

Tüm bunlar Adana'da sınıf hareketini geliştirebilmek için reformizme karşı etkin bir devrimci müdahalenin önemini ortaya koymaktadır.

***

Bugün Adana işçi hareketinin en hareketli ve politize olmuş unsurları Belediye işçileridir. Çoğunlukla Kürt kökenli olan bu işçiler devrimci mücadeleye oldukça açık bir özelliğe sahipler. '96 Mayıs'ı bunun en somut göstergesi olmuştur. Ellerinde süpürgeleri ve politik sloganlar içeren dövizleriyle belediye işçileri 1 Mayıs'a canlılık katmış, devrimci bir havanın esmesini sağlamışlardır. Aynı canlı havayı örgütlü bulundukları sendikalarda da (Genel-İş ve Belediye-İş) solumak mümkündür. Yine sendika olarak en politik eylemlerde (örneğin son ölüm oruçlarına destek eylemleri gibi) bulunuşları da, belediye işçilerinin düzeyleri konusunda yeterince açıklayıcı somut olgulardır.

Yukarıda sözü edilen stratejik önemdeki fabrikalarda ise, işçilerin büyük bir çoğunluğu sınıf bilincinden yoksun bir durumdadırlar. Şu an özelleştirmenin hedefi durumunda olan Çukobirlik, Güney Sanayi ve Sasa'da anlamlı sayılabilecek somut bir karşı koyuş sözkonusu değildir. Bossa-5 toplusözleşme görüşmelerinin tıkanması üzerine böyle bir süreci yaşıyor. Fakat bu fabrikada da şu ana kadar gözle görülebilir bir gelişme yaşanabilmiş değildir. Oysa bu fabrikaların tümü de Adana sınıf hareketinin kalbidir. Sınıf hareketinin seyrini asıl belirleyecek olan buralarda yaşanacak olan gelişmelerdir. Bu fabrikaların herhangi birinde gelişecek kararlı bir direniş, Adana'da sınıf hareketinin yönünü değiştirme ve devrimci bir mecraya akıtmada çok önemli bir rol oynayacaktır. Tam da bu nedenle, bugünkü zayıflıkları ne olursa olsun, bu fabrikalar devrimci müdahalenin asıl ilgi konusu olmak durumundadır.

S. YENER

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Gücümüz birliğimizdir!

Tekstil işkolunun yeni yeni yerleşmekte olduğu bir bölgede küçük bir işletmede çalışıyorum. Sektörün bölgeye yeni yerleşmesinden kaynaklanan sorunların faturası yine biz işçilere kesiliyor. Bir kaç büyük işletmenin olduğu bölgede genellikle 50-100 arası işçi çalıştıran atölyeler toplanmış durumda. Bu işletmelerde çalışan işçilerin yaşadıkları sorunlar hemen hemen aynı. Yaşadığımız sorunlar genelde tüm işçi sınıfının, özelde ise tekstil işçilerinin yaşadığı sorunlardan farklı olmasa da, bu bölgede daha yoğunlaşmış olarak bize dayatılmaktadır.

Kârlarını genellikle kadın ve çocuk emeğinin sömürülmesiyle elde eden patronlar sektörde yeni olmalarının getirdiği bir takım yükleri de biz işçilerin sırtına yüklüyorlar. Çoğunlukla fason çalışan işyerleri bunlar. Sermaye birikimi yaratabilmek, pazardan pay kapabilmek için sömürü koşullarını daha da ağırlaştırıyorlar. Ücretler 7-25 milyon arasında değişiyor. Hiçbir sosyal hakka sahip değiliz. Zaman zaman 36 saate varan zorunlu mesailer dayatılıyor. Sürekli olarak her türlü hakarete maruz kalıyoruz. Çocuklar ve genç işçilere dayak atılabiliyor. Kısacası işkolumuzda vahşi kapitalist baskı ve sömürü hüküm sürüyor.

Patronlar neye güvenerek böylesine pervasızca saldırabiliyorlar?

Bizim yarattığımız değerlerin gaspı üzerinden varlığını sürdüren kapitalist sistem kuşkusuz patronların güç aldığı en temel kaynak. Bunun temel bir gerçeklik olmasının yanısıra patronların işlerini daha da kolaylaştıran bir çok neden var. Bunlardan biz işçilerden kaynaklanan en önemli neden, tekstil sektöründe yakıcı bir sorun olarak yaşanan örgütsüzlüğün bu bölgede har safhada olmasıdır. Sömürü koşullarının ağırlığına dayanamayan işçiler, henüz sınıf bilincinden yoksun olmalarından dolayı, bu koşulları zorlayarak değiştirmek yerine bireysel kurtuluşlarının yollarını arıyorlar. Bu nedenden dolayı işçi sirkülasyonu çok fazla yaşanıyor. Herhangi bir zorlukla karşılaşan işçiler ya sessiz kalarak baskılar karşısında boyun eğiyorlar, ya da işyerlerini değiştiriyorlar. Ama zamanla onlar da öğreniyorlar ki, işyerlerini değiştirmekle bu dizginsiz sömürü koşullarından kurtulmuş olmuyorlar. Sadece patronlarını değiştirmiş oluyorlar.

Bölgenin yeniliği işçiler için de geçerli. Anadolu'nun ve Kürdistan'ın çeşitli illerinden çalışmaya gelen işçiler hiçbir mücadele deneyimi taşımıyorlar. Pek çoğu ilk kez bir fabrikada çalışıyor. Şimdiye kadar bu denli ağır çalışma koşullarına karşı en küçük bir tepkinin dahi görülmemesi bunun en somut göstergesi. Elbette bu durum bölgede çalışan işçilerin eksikliği olsa da, önderlik boşluğunun yaşandığı koşullarda bu son derece normal bir durum. Hemen hemen tüm atölyelerde devrimci demokrat grupların taraftarlarının olmasına rağmen işyerlerine dönük bir faaliyetlerinin olmaması bir hareketliliğin oluşmasını geciktiriyor.

Şubat ayıyla birlikte bölgedeki bütün atölyelerde ücret artışları gündeme gelecek. Yaklaşık bir aydır tüm işçiler bu ücret artışını konuşuyorlar. Zamların düşük olacağı genel bir kanı olmakla birlikte, bunun karşısında yapılabilecekler konusunda halihazırda büyük bir çözümsüzlük hakim.

Aslında çözüm çok da zor değil. İşçiler sınıf çıkarları temelinde kendi birliklerini örgütleyip patronlara dur dediklerinde, onların saldırılarını durdurmak, geriletmek, hatta onları düzenleriyle birlikte tarihin çöplüğüne atmak hiç de imkansız değildir.

Gücümüz birliğimizdir! Birleşip örgütlenelim!

İstanbul Anadolu Yakasından bir tekstil işçisi

Faaliyetlerimizden...

Susurluk kazasının ardından "devlet-çete-mafya" tartışmaları gündeme oturdu. Aralık ayı içinde bu gündeme kendi bakışımızla müdahalede bulunmak amacıyla bir bildiri kaleme alarak dağıttık. Bildiride kaza sonrasında ortaya çıkan somut gerçekliklerin sistemle olan bağlantısını kurarak, düzeni ve devleti teşhir ettik.

Bin civarında bildiriyi; Armutlu ve Elektrik Mahallesi, Yeni Sanayi ve çevresi, Serinyol Öğrenci Yurdu çevresi, Turunçlu, K.Dalyan ve Gümüşgöze beldelerinde dağıttık. Ayrıca Gümüşgöze beldesi, Yeni Sanayi ve öğrenci yurdu çevresinde yazılama faaliyeti gerçekleştirdik. Faaliyetimiz emekçiler ve gençler tarafından ilgiyle karşılandı.

Antakya'dan Ekimciler

Katiller, Mafya Çeteleri! İşte Devlet!

"Komünistler, devrimciler açısından açık olan, devletin katliamcı, çeteci ve mafyacı özü, Susurluk'taki kazayla bütün dünyanın gözleri önüne serildi. Devletin etrafa saçılan pisliğinden emekçilerin burun direkleri kırıldı. Görüldü ki, "vatan, millet" vs. edebiyatı yapanların asıl uğraşları, gizli operasyonlarla cinayet işlemek, işkence yapmak, uyuşturucu, silah ve kadın ticareti yapmaktır.

Bir devlet düşünün, faşist katilleri topluyor, silahlandırıyor ve bu iğrenç düzene karşı başkaldıranları bu çetelere katlettiriyor. Bunun ödülü olarak da, uyuşturucu, silah ticareti yapmalarına olanak sağlanıyor. Ardından da milli kahraman ilan ediliyor. Bu kirliliğin boyutunu düşünün.

İşçi, emekçi ve genç kardeşler! Çürüyen, kirlenen bu düzeni ne savcılar, ne medya kampanyaları ne de meclis komisyonları temizleyebilir. Bu kirliliği ancak sizin temiz elleriniz temizleyebilir."

Ekimciler/Antakya imzalı bildiriden....

Mutlu Akü deneyimi

Geçtiğimiz günlerde Mutlu Akü'de işçilerin işten atılması üzerine başarısızlıkla sonuçlanan bir direniş girişimi yaşandı. Bu süreçte kendi cephemizden de bazı zaaflar sergilendi. Komünistlerin fabrikaya dönük faaliyetlerinin uzun bir sürece dayanmasına rağmen (atılmaların olacağı biliniyordu) önden yeterli hazırlığın yapılamaması, iletişim kopukluğu vb. olumsuz etkenler nedeniyle, içerideki gücümüz üzerinden varolan potansiyel harekete geçirilemedi. İşçilerin gözünde bugün için tek örgütlenme olan sendika gerekli şekilde kullanılamadı. Sendikanın daha başında direniş girişiminin önünü tıkamaya çalışması karşısında gerekli etkinlik gösterilemedi. Diğer sendikanın (ki bu birkaç politik çevrenin yeraldığı bir zemindir) Mutlu Akü'de gerçekten bir direniş örgütlemek gibi bir amacının olmadığını, ufkunun sadece varolan ilişkileri sağlamlaştırmak, yeni ilişkler kurarak alana yayılmakla sınırlı olduğunu önden görememek ise bir diğer zaafımızdı. Bunu boşa çıkaracak bir müdahale gerçekleştirilemedi.

Sendika şubesi ise başından itibaren demagoji yaparak işçilerin kafalarını bulandırmaya, başaramayınca da "bu sistem sorunudur, sistem değişmedikçe de çözümlenemez" diyerek işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Sendika işçilerin atılmasına seyirci kalmak bir yana, varolan çabanın da önünü kesmeyi, Mutlu Akü işçisine sınıf kardeşlerinden gelecek desteği engellemeyi kendine iş edindi. Bununla da yetinmeyerek, işçilerin bu süreçte aktif destekçi olarak yeralan komünist ve devrimcilerin sendikadaki toplantıya alınmasını istemeleri nedeniyle, işi onları sendika binasından kovmaya kadar vardırabildi.

Son direniş girişiminin bir kısım işçinin kafasındaki "Mutlu Akü işçisiyle bir şey yapılamaz" anlayışını güçlendirmesine rağmen, işçilerin büyük çoğunluğu patronun işçilere oynadığı oyunları ve sendikanın rolünü görmüştür. Kazanım elde edebilmek için kendi güçlerine güvenmeleri gerektiğini kavramışlardır. Direniş girişiminin yarattığı sıcaklık bugün için yitirilmiş olsa da çok şey kaybedilmiş değildir. Tersine, son dönem yaşanan genel politik canlanma ve özelde de Mutlu Akü'nün TİS sürecinde olması, doğal olarak fabrika içindeki hareketliliği hızlandırmıştır. Yaşanan deneyimler üzerinden fabrika zemininde varolan imkanlarımızı geniş işçi kitlesine dönük bir öncü politik müdahale ile birleştirmeyi başardığımızda, rüzgarı tersine çevirmek kolaylaşacaktır.

N. Gürcan /Ekimci bir işçi

Okurlardan / Yoldaşlardan...

EKİM Partiye Büyüyor!

Bağış Kampanyasına Katılın! EKİM'i Destekleyin!

Yurtdışı Örgütü'müzün Ocak ayı içinde yapılan geniş katılımlı bir toplantısında yeni bir bağış kampanyası açılması kararı alındı. Yine aynı toplantıda, hazır bulunan ve çoğu işçi olan yoldaşlardan her birinin kampanyaya iki ortalama işçi aylığı ile (5.000 DM) katılması önerildi ve bunu katılımcıların büyük bir bölümü benimsedi. Toplam hedefi 400 bin Alman Markı olarak belirlenen kampanya iki ay sürecek. YDK'nın kampanyaya ilişkin bildirisinden bazı bölümleri okurlarımıza sunuyoruz.

(...) Kapitalist dünyanın gerçekleri Türkiye penceresinden bakıldığında daha iyi anlaşılacaktır. Türkiye kapitalizmi dünya ölçeğinde derinleşen krizi çok daha sarsıcı biçimde yaşıyor. Tekelci burjuvazinin sözcüleri yaşanan krizi "Cumhuriyet tarihinin en ağır krizi" olarak tanımlıyor. Mevcut bunalım, sermaye rejiminin bütün kurum ve kuruluşlarını işlemez hale getirip çürütmüştür. Bu durumdan kurtulmak için gösterilen bütün çabalar ve alınan tedbirler ise bunalımı derinleştirmekten başka bir işe yaramıyor. (...)

Sermaye iktidarı, iktisadi kriz üzerinde yükselen politik bir tıkanma ve bunalımın girdabındadır. Parlamentonun hiçbir işlevi kalmamıştır, Siyasi partiler hırsız, rüşvetçi, soyguncu ve mafyacı çetelere dönüşmüştür. Hükümetler ise birer kukladır. Ülke katiller sürüsü olan siyasi polis şefleri ve generallerin yönetimi altındadır. Tüm toplum sistematik ve pervasız bir terör kıskacındadır. Devlet gerçek anlamda çeteleşmiş ve mafyalaşmıştır.

Yolsuzluğa, rüşvete, uyuşturucu ve cinayete bulaşmamış bir tek devlet organı, general ve polis şefi kalmamıştır. Hepsinin elleri kanlı ve kirlidir. Sermayenin faşist devleti, bir yandan cinayetleri, adam kaçırıp kaybetmeleri, suikast ve katliamları organize eden bir cinayet çetesi; öte taraftan da fuhuş, uyuşturucu, kumar, kara para aklama ve her türlü kirli işi örgütleyip yöneten bir suç aygıtına dönüşmüştür. Burjuva siyasal yaşamdaki bayağılaşma ve kirlenmenin, düşünce ve kültür yaşamındaki çürümenin ve her türlü pisliğin kaynağı, sermaye düzeni denilen bu bataklıktır. Bu bataklık kan, irin ve pislik üretiyor. Buna karşı çıkan tüm ilerici, demokrat ve devrimciler katlediliyor, toplumsal muhalefet terörle bastırılıyor. Sömürgeci savaş için kurulmuş özel terör ve cinayet örgütlerinin Kürt halkına çektirdiği acılar, onlara karşı işlediği suçlar ve katliamlar ise iğrenç boyutlara ulaşmıştır.

İşçiler, emekçiler!

Kapitalist Türkiye düzeni her cepheden bir çürüme ve çözülme yaşıyor. Buna rağmen sermaye iktidarı halen egemenliğini sürdürüyor ve topluma hükmedebiliyorsa, bu işçilerin ve emekçilerin örgütsüzlüğünden ve devrimci sınıf partisinden yoksun oluşundan dolayıdır. Bunun için en acil ve yakıcı görev, işçi sınıfının öncü komünist partisini yaratmaktır. Ekimci komünistler siyasal mücadele sahnesine çıktıkları andan itibaren böyle bir partiyi var etmeyi kendilerine öncelikli görev olarak saptadılar. Bu görev çözüme kavuşturulamadığı sürece devrimci siyasal mücadelenin ihtiyaçlarına yanıt verilemeyeceği bilinciyle hareket ettiler. EKİM bugün bu görevi çözüme kavuşturma aşamasına gelmiş bulunuyor. (...)

Yurtdışında yaşayan işçi ve emekçileri bu mücadeleye omuz vermeye, bağış kampanyasını desteklemeye ve her türü katkıyı sunmaya çağırıyoruz.

Herşey devrim ve sosyalizmin ancak parti ile kazanılacak zaferi için!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

EKİM Yurtdışı Komitesi

Ocak '97

Kıyamcılar Hükümeti'ne her türlü yardımı yapmak, birinci işimizdir. Biz bu vazifeyi yerine getirmekle, hem dahilde mevcudiyetimizi göstermiş, hem de hariçte emperyalistlerle uğraşan bütün amele ve rençper kuvvetlerine mühim bir hizmet görmüş olacağız. Biz bu vazifeyi görmekle, mübarezedeki muvaffakiyetimiz nispetinde sesimizi yükseltmek hakkını kazanmış olacağız. Memleketimizdeki yeni hükümet ve devlet yapısının kurulduğu gün bu yapının amele ve rençper eliyle meydana geldiğini bilerek onun içinde hakim olacak kuvvetin yine amele ve rençper olmasını talep edeceğiz.

Amele ve rençper kardeşler!

Bütün bu kanlı, felâketli davalardan aldığımız öğütü hiç bir vakit hatırdan çıkarmayınız. Unutmayınız ki, siz hayır ve selâmete, sizlerin şimdiye kadar sırtından geçinen zalim ve hazıryiyici ağalar ve paşalar, kalın enseli çorbacılar eliyle kavuşamazsınız. Amele ve rençperlerin hayatta mahkum olduğu açlık, karanlık ve kulluktan kurtulması, ancak amele ve rençper eliyle meydana gelecektir.

Onun için sizler, başkasının emek hakkıyla geçinmeyen, cihanda kendi gücüne, kendi hakkına dayanan amele ve rençperler, bütün bu harp ve mübareze sırasında kendi aranızda birleşerek teşkilâtınızı kuvvetlendirmeye çalışınız ve iyice biliniz ki, siz birleşip varlığınızı hissettikçe, dileğinize yaklaşmış olacak ve mesut bir günde sizi dışarıdan, içeriden yemeğe çalışan zalimleri ezerek yaşadığınız toprak üzerinde hürriyet ve hayatınıza sahip ve hakim olacaksınız.

Onun için birleşiniz, ey Türkiye'nin mazlum amele ve rençperleri!

Birleşiniz de, hakkı hayat ve hürriyetinizin nişanesi olan kızıl bayrağı bütün dünya proletaryasının inkılâp ufuklarına doğru yükseltiniz!

Dünya devriminin gelecek safhasında Türkiye proletaryası önemli bir yer işgal edecektir!

Moskova'da, dünyanın geleceğini değiştirecek olan bu görkemli III. Enternasyonal'de proletaryanın, ezilen Türk köylülüğünün ve işçi sınıfının adına, özgürlüğün, eşitliğin, kardeşliğin adına, zalim ve yırtıcı emperyalizmden çok çekmiş, kapitalizmin pençesi ve batı uygarlığının şiddeti altında mahvolan silahlı bir halkın adına konuşmak ne büyük bir mutluluk. Gerçek şudur ki, Türkiye'de diğer devletlerde olduğu gibi, halkın canına kastedip kanını emen bir çok barbar ve alçaktan başka, bir de sadece Ermenilerin değil, fakir işçi ve köylü kitlesinin de kanını akıtan Osmanlı Padişahları vardır. Barbarlığı temsil edenler ezilen halk kitleleri değil Osmanlı padişahlarıdır.

Yoldaşlar! Rusya'da bulunan işçi ve köylü temsilcileri Ekim Devriminden sonra sermayeye karşı savaşımı başlatmayı ve özellikle naip denen bu açgözlüleri yoketmeyi başarmışlardır.

Bir yıl önce, Osmanlı paşaları orduyu Hazar Denizi kıyılarını, İran'ı, Türkistan'ı işgale göndermeyi tasarladıkları sırada Moskova'da, tüm dünyaya mutluluk vaadeden bu başkentte, Türk devrimcileri bu paşaların maceracı tutkularına başkaldırmışlardı. Sesimizi boğmak isteyen Moskova'daki Osmanlı elçisi Rus topraklarından derhal atılmamızı istemek için Rusya Cumhuriyeti hükümetini notalara boğmuş ve, müslüman Taşkent, Örenşehir, Kazan halkları arasında şiddetli bir propagandayı yöneterek çalışmamızı yoketmeye dört elle sarılmıştı.

Burjuva gazetelerinde bizlere karşı yöneltilen makalelerde: "Asya'nın en ucuna dek uzanan müslüman dünya, Osmanlı ordusunun zaferini kutlarken, Türk Tatar milletine duyulan bu en kutsal inançla alay eden bu insanlar kimlerdir? Hangi dinden ve hangi millettendirler?" gibi sorular yer alıyordu. Ama elçilik müslüman doğu dünyasını ikiyüzlü sorularıyla aldatmak isteyince biz, Türk komünistleri dünyanın vatanımız, insanlığın da milletimiz olduğunu büyük bir ciddiyetle bildirdik. (...)

Coğrafi konumundan dolayı Türkiye daima Asya ve Avrupa arasında bir bağ oluşturmuş ve kapitalizmin dolaysız baskısı altında ezlmiştir.

Bütün bunlar bizlere dünya devriminin gelecek safhasında Türk proletaryasının önemli bir yer işgal edeceğini gösteriyor.

Eminiz ki Türk proletaryası dünya sosyal devrimine dayanak olmak ve onu ilerletmek için bütün gücünü kullanacaktır.

M Suphi'nin Komünist Enternasyonal'in Kuruluş Kongresi'nde yaptığı konuşmadan... (1919)

76 yıl önce (28-29 Ocak 1921) kemalistler tarafından katledilen Mustafa Suphi ve yoldaşlarını saygıyla anıyoruz

Türkiye'nin mazlum amele ve rençperlerine

Mustafa SUPHİ

Fedakâr yoldaşlar,

Şimdiye kadar, sizleri esaret zincirlerine bağlayarak jandarma ve tahsildarların merhametsiz kamçıları altında bin türlü eziyetlerle ömrünüzü heder eden zalimler, size kâh hükümet ve devletten bahsettiler.

Neticede bu hükümet ve devlet, haram yiyici vali ve hakimlerle bunların ortağı olan bey ve ağaların keselerini doldurmak ve fıkarayı ise açlıktan öldürmekten başka bir işe yaramadı.

Kâh din ve şeriattan bahsettiler: Din ve şeriat maneviyatınızı bozarak ruhunuzu düşürmekten, başınıza gelen her felâketi, bu felâketin sebep ve amilleri meydanda dururken kader ve kısmete bağlayan zalimlerin hükmünü yürütmekten başka bir iş görmediler. Yıldızdan yıldıza çalışarak bin türlü zahmetlerle işlediğiniz tarlalarda yetişen çelimsiz mahsulden mültezimlerin bir öşür yerine bin öşür almasına ses çıkarmayıp sizi bir lokma ekmeğe muhtaç, aç ve sefil bıraktılar. Millet için fedailik davasında bulunanlar, 15 Temmuz'dan (1908) sonra geçen on bu kadar senelik inkılâp tarihimizde milletin sırtına dayanarak bütün kuvvet ve saltanatlarını Türkiye amele ve rençperlerine borçlu oldukları halde, biraz rahata, biraz refah ve saadete can atan bu zavallı halkı dünyanın büyük kıtasında huduttan hududa sürüklediler. Kâh Yemen ve Arabistan'ın kızgın sahralarında açlık ve susuzluk ve kâh Anadolu ve Kürdistan'ın karlı dağlarında soğuktan telef etmeye, asırlardan beri dost yaşamakta olan bu milletin fıkarasını birbirine kırdırmaya sebep oldular; bu yetmiyormuş gibi, sonunda yetim halkımızı büyük Avrupa harbinin öldürücü sağanakları içine sürüp atarak başımıza bugünkü felaketi getirmiş, millete olan borçlarını böylece ödemiş oldular. Bugün aziz ve mazlum İstanbul'umuzun hisarları dibinden yükselen bir ses işitiyoruz. Bu sesin bize "Vatan, İslâm, Hilâfet" sözlerini tekrar ederken, vatanı, İslâmı, hilâfeti yine kanımız bahasına sattığını görüyoruz.

Bugün Osmanlı Padişahlığı, eski saltanat ve istiklâlini büyük Avrupa muharebesindeki mağlubiyetten sonra tamamen kaybettiği gibi, son padişah Sultan Vahdettin, taç ve tahtını Dolmabahçe Sarayı'nın içinde de olsa muhafaza için, İslâmiyeti ve hilâfeti, İngiliz Kralı'nın himaye ve muhafazasına teslim eyledi. Şimdi Padişah hazretleri, güya vatanı, milleti, İslâmiyeti kurtarmak maksadıyla Yunan Ordularına Küçük Asya'nın kapılarını açarak, bir taraftan da Şeyhülislâm, Avrupa ve Amerika talancılarına karşı hakkını müdafaa eden kıyamcılar hakkında fetva vererek bunları küfür ve hıyanetle itham ediyor.

Amele ve rençper yoldaşlar!

Yağmacı Antanta kuvvetine dayanan hainler, vatan ve milletten, padişahtan, halifeden, Kur'an'dan bahsetseler de, sizler artık Yunan Kralından dine ve millete gelecek habere tabii inanmayacaksınız.

Bu sefil ve murdar heriflerin ne maksada hizmet ettikleri artık güneş gibi karşınızda aşikâr duruyor.

Arkadaşlar! Bu sonuncu felâketler bizim başımıza ne kadar ağıra mal olsa da, yalnız bir cihetten dinci, milletçi, vatancı sahtekârların foyasını meydana koyduğu, hakkı hakikatı bize apaşikâr anlattığı için, geleceğimize büyük faydalar da vermediler değil. Biz şimdi üstümüze düşen vazifeyi pek iyi anlıyoruz. Elimizde kalan bir parça toprakla bir dilim ekmeği, bu zalim yağmacı Avrupa ve Amerika emperyalistlerine kaptırmamak, bu gözü doymaz, emperyalist ve arlanmaz Yunan istilâcılarına karşı mübarezede sonuna kadar sebat etmek, mukaddes vazifemizdir; istilâcılara kuyruk olup memleket ve halkımızı kulluğa düşürmeye çalışan İstanbul Hükümeti'ne karşı başkaldıran ve Rusya Amele ve Rençper Şuralar Cumhuriyeti ile kolkola giden Anadolu

(Devamı s.23'te)